

Kurier Łódzki

Numer pojedynczy 50000 Mk.

Redakcja Zawadzka 1 Administracja Piotrkowska 11 :: Skrzynka pocztowa 132 :: Telefon 229.
Redaktor przyjmuje od godz. 3-4 popołudniu. Kierownik Administracji przyjmuje od godz. 11-12 rano.

Redakcja otwarta od godz. 9-12 i od godz. 2-7 po poł.

Administracja czynna od godz. 8 rano do godz. 7 po południu bez przerwy.

Konto czekowe P. K. O. Nr. 61747.	CENA PRENUMERATY:		CENY OGŁOSZEN:				ZAMIEJSCOWE o 50% drożej. ZAGRANICZNE o 100% drożej. Każda nowa podwyżka obowiązuje wszystkie już przyjęte ogłoszenia do zmiany cen bez uprzedniego zawiadomienia. Za terminowy druk ogłoszeń, komunikatów i ofiar Administracji nie odpowiada. Artykuły nadesłane bez oznaczenia honorarium uważane są za bezpłatne. Rękopisów nie zwraca się.
	W Łodzi — — —	miesięcznie Mk. 1000000	Przed tekstem Mk. 20000 za wiersz milimetr. 1 lin. (strona 8 linów)	1	1	8	
	Dla robotników	800000	W tekście	1	1	8	
	Na prowincji	1200000	Za tekstem	1	1	8	
Zagranicą	1800000	Nekrologi	1	1	8		
Odnośnienie do domu	50,000	Komunikaty	1	1	8		
		Zwyczajne	1	1	10		
		Drobne od m. 7000 do 10000 za wyraz najmniej za ogłoszenie m. 100000					
		Ogłoszenie nadesłane po godz. 7-ej wiecz. o 30 proc. drożej.					

Wychodzi codziennie o godzinie 5 rano.

Telefon z Warszawy.

Regulowanie opłat państwowych.

Na jednym z ostatnich posiedzeń Rady Ministrów rozpatrywano projekt rozporządzenia w przedmiocie podwyżki opłat od zgłoszeń statystycznych przy zagranicznym obrocie towaru, oraz projekt rozporządzenia w przedmiocie zmian w wysokości opłat od patentów akcyzowych na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej. Projekty te czynią żądanie spadkowi waluty i nie wprowadzają prócz podwyższenia stawek zasadniczych zmian w systemie regulacji opłat.

Nowy spis ludności stolicy.

W związku z projektowanym przez magistrat w Warszawie, nowym dodatkowym spisem ludności, Kom. Rządu wyda w najbliższym czasie polecenie władzom policyjnym w sprawie zebrania wskazanych danych statystycznych. Tym razem chodzi o sporządzenie spisu ludności, z wyszczególnieniem wyznania, wieku, płci, i przynależności stałej lub niestałej mieszkańców. Spis ten stanowić będzie uzupełnienie do prac urzędu statystycznego. Zaznaczyć należy, że w czasach przedwojennych na żądanie władz rosyjskich były sporządzone o tym typie spisy statystyczne ludności, obecnie magistrat postawiła prace te wznowić.

Z komisji administracyjnej.

Na posiedzeniu sejmowej komisji administracyjnej w dniu 4 b. m. rozpatrywano wniosek przedłożony mocy działania ustawy o rekwalifikacji mieszkań. Moc tej wygasła 27 listopada. Wniosek ten postanowiono przekazać komisji prawnej, celem równoległego rozpatrzenia go w związku z nowelą do ustawy o lokatorach.

Mennica państwowa.

Przygotowania do uruchomienia mennicy państwowej są na ukończeniu. W tych dniach zwiedzić ją mają posłowie.

Nowe linje telefoniczne.

W roku przyszłym projektowana jest budowa nowych linii telefonicznych, a mianowicie: Łódź—Gdańsk—drugi przewód, Warszawa—Dąblin—Krasny Staw—dla wyprostowania linii Warszawa—Łódź—siódmy przewód, natomiast szereg mniejszych połączeń.

Dodatek drożyznany dla urzędników.

Zgodnie z postanowieniem Rady Ministrów w połowie bieżącego miesiąca zostanie wypłacony urzędnikom i funkcjonariuszom państwowym dodatek drożyznany w wysokości, odpowiadający wzrostowi drożyzny w drugiej połowie listopada. Mnożna, według której dodatek ten będzie obliczony wynosić będzie około 34 tys. mkp.

Sejm w obronie doli robotnika łódzkiego.

Dalszy ciąg onegdajszego posiedzenia.

Warszawa, 5 grudnia (PAT). — Posel Waszkiewicz (NPR). — Przemysł nasz żyje bez myśli o jutrze i powoduje się względami na korzyść własną. Nie tworzy ani nowych rezerw na chude lata, nie przygotowuje się do konkurencji międzynarodowej, która będzie dlań trudna z nastaniem nowych warunków, a prowadzi jedynie gospodarke rabunkową. Położenie ludności robotniczej przy pamięta nędzę robotnika angielskiego przed stu laty i niema tej harmonii o której mówił poseł Wierzbicki, między producentem a robotnikiem. Ludzie naj lepszej woli często nie mają pracy, chociaż chcą pracować.

Redukcja dni pracy, to zło, które trapi 150 tysięczną rzeszę robotniczą. Początek rządu nie widzimy. Skutkiem tego jest dla Polski najboleśniejszy eksport ludzi, stanowiących najlepszy materiał. Zarobki robotników nie wyglądają tak różowo, jak mówi pos. Wierzbicki, bo robotnicy przed wojną mogli nabyć za swój dzienny zarobek po 10 kg. chleba, a w październiku b.r. tylko 2,8 kg., a więc tylko nie 85, lecz tylko 25 procent przedwojennych. Z drugiej zaś strony wielu jest takich, którzy dorobili się olbrzymich fortun na rabunkowej gospodarce na wyzysku pracy robotnika i nieoszczędzaniu skarbów.

Mamy z jednej strony przed sobą 150 tysięczną rzeszę robotników narodowych i patriotycznych, a z drugiej strony kilkuset obcych kapitalistów, marzących o powrocie dawnych czasów.

Rząd musi więc zdobyć się na plan polityki wobec przemysłu włókienniczego. Sana-cja szarbu nie da się przeprowadzić przy jednoczesnym zagnianiu stosunków pomiędzy pracą, a kapitałem.

Proponuję, oprócz rezolucji komisji, jeszcze następującą, która wzywa rząd do przedłożenia w ciągu 7 dni ustawy o przymusowym stosowaniu wskaźnika drożyznianego do płac zarobkowych, do wniesienia w najbliższym czasie ustawy o ubezpieczeniu na wypadek bezrobocia, wreszcie do udzielenia zamówień rządowych i kredytów tylko tym przemysłowcom, którzy się zobowiążą do prowadzenia pracy przez pełny tydzień.

Posel Wartalski (ZLN) zwraca u-

Konwencja handlowa z Francją.

Z Paryża donoszą do Warszawy, że komisja dla spraw celnych senatu przyjęła jednomyślnie projekt Moella, aprobaty polsko-francuskiej konwencji handlowej.

Wyjazd delegatów Min. Skarbu

Dowiedziemy się, że wyjazd delegatów Min. Skarbu zagranicę w sprawie uzyskania moratorium dla długów polskich został odłożony.

wagę rządu na potrzebę odpowiedniego planu polskiej polityki handlowej i na konieczność rozwijania eksportu produktów krajowych drogą korporacji z organizacjami gospodarczymi. Ciężkie położenie gospodarce spowodowane jest nie tylko położeniem państwa, lecz i nieuporządkowanymi stosunkami wewnętrznymi.

Posel Wiślicki (oklaski i wasołość na prawicy). Przed wojną 80 procent produkcji łódzkiej szło do Rosji. Z chwilą odzyskania niepodległej Polski, Rosja została zamknięta i zaczęła się straszna sytuacja, gdyż rząd nie miał pieniędzy na zarządzenie głemu. Przyszły z pomocą różne interwały zagraniczne, belgiskie angielskie i francuskie i przemysł zaczął się uruchamiać i wysłać towary do Rumunii. Gdy w Rumunii nastąpił kryzys gospodarczy, zaczęła się katastrofa.

Posel Hurasz (Ch. D.) Ponięważ 6 dniowy tydzień pracy w przemyśle włókienniczym nie da się wprowadzić, musimy znaleźć inne wyjście. Z chwilą stabilizacji marki kryzys ten może się jeszcze znacznie powiększyć i dlatego rząd winien szybko załatwić przedewszystkiem dwie sprawy, tj. ustawę o przymusowym stosowaniu wskaźnika drożyznianego i tutaj będziemy głosowali nawet za terminem 7 dni, oraz ustawę o ubezpieczeniu na wypadek bezrobocia.

Po przemówieniu sprawozdawcy posła Michalaka (NPR), przyjęto wszelkie rezolucje większości oraz rezolucje wywołującą rząd do najszybszego przedłożenia Sejmowi ustawy o ubezpieczeniu na wypadek bezrobocia. Rezolucję mniejszości odrzucono.

Przyjęto również rezolucję posła Waszkiewicza: 1) dotyczącą stosowania wskaźnika drożyznianego do płac, 2) dawanie zamówień rządowych tylko przemysłowcom, którzy zobowiążą się do pracy przez cały tydzień.

Następnie poseł Michalski referował sprawozdanie komisji skarbowej o wniosku posła Sochy co do wyrównania opłat stempowych.

Komisja postanowiła zwolnić od opłat wszystkich robotników przy podróżach do wszystkich krajów oraz zwolnić od opłaty zaświadczenia, wydawane przez inspektorów pracy co do kwot, należnych robotnikom. Ustawę odnośną przyjęto w drugim i trzecim czytaniu.

Posel Langer (Wyzwolenie) prosi o przyjęcie nagłości swego wniosku w

sprawie utrzymania studjum weterynaryjnego przy uniwersytecie warszawskim i przyłączenia go do wyższej szkoły gospodarstwa wiejskiego.

Posel Głabiński wyjaśnia, że jako minister oświaty przyłączył to studjum do wzmiankowanej szkoły, a obecnie minister Grabski zarządzenie to zatwierdził. Wniosek więc jest nieaktualny. Nagłość odrzucono.

Posel Priłuckij uzasadnia nagłość wniosku swojego w sprawie prześladowania szkół żydowskich. Nagłość odrzucono, a wniosek odesłano do komisji.

Następnie wice marszałek oznajmił, że poseł Bagiński (Wyzwolenie) uzasadniać będzie nagłość wniosku posła Kocialskiego w sprawie zakazu urządzania zgromadzeń pod gołem niebem. Nagłość odrzucono, wniosek odesłano do komisji.

Na tem porządek dzienny został wyczerpany.

Posel Moraczewski przypomina, że Sejm miał wybrać komisję do zbadania wypadków w Boryslawiu, Krakowie i Tarnowie. Członkowie komisji są już desygnowani, a chodzi tylko o formalne zatwierdzenie przez Sejm i dlatego prosi marszałka o enuncjowanie jeszcze na dzisiejszym posiedzeniu.

Ze strony części izby podniesiono sprzeciw.

Po krótkiej dyskusji formalnej uchwalono odbyć następne posiedzenie we wtorek, dnia 11 go grudnia o godz. 4 po południu.

Uwaga!

Do świątecznych numerów „Kurjera Łódzkiego“, które ukazały się w dniach 16, 23 i 24 b. m. oraz 1 stycznia 1924 r. w znacznie zwiększonym formacie, prosimy o wcześniejsze nadsyłanie ogłoszeń, gdyż w ostatnich dniach przyjmowanie takowych ze względów technicznych zmuszeni będziemy ograniczyć.

Administracja „Kurjera Łódzkiego“.

Cukiernia Wiedeńska właśc. E. ULLRICH
Łódź, Piotrkowska 142

Rendez-vous eleganckiego świata.

Od czwartku, 6-go grudnia
KONCERT nowozakończanej orkiestry pod dyr. znakom. skrzypka p. MANDELBAUMA
Oryginalny Jazz-band z Wiednia
Na nadchodzące święta poleca się znane ze swej dobroci
na chojankę oraz pierniki
Wyroby czekoladowe.
Hurtowo i detalicznie.

Posiedzenie Senatu.

Z wczorajszych obrad.

Warszawa 5 grudnia (PAT) — Senat przystąpił od razu do ratyfikacji umowy handlowej, konwencji osiedleńczej i traktatu pokojowego między Rzeczypospolitą Polską a Turcją. Sprawozdawca komisji spraw zaradczych i wojskowych, senator Grabski, powołując się na traktat tarlowicki, nawiązał do dawnych stosunków między Polską a Turcją i dał historyczny zarys przyjaźni polsko-tureckiej.

Wszystkie trzy umowy ratyfikowano jednogłośnie.

Pod krótkim referacie senatora Ringla przyjęto bez zmiany ustaw o podwyższeniu opłat sądowych w b. zaborze austriackim.

Senator Hempel referował ustawę o zniesieniu ministerstwa poczt i telegrafów, wnosząc w imieniu komisji o przyjęcie ustawy bez zmiany.

Senator Bodek wypowiedział się ze względów zasadniczych imieniem swojego klubu przeciwko tej ustawie. W głosowaniu przyjęto bez zmiany ustawę tak, jak wyszła z Sejmu.

Przystąpiono do noweli do podatku zielnego. Sprawozdawca Stanisław Lapiński (Z.L.N.) wyjaśnił, że chodzi o powiększenie podatku od transakcji akcyjnymi, powiększenie z 3 na 8 pro mille. Mówca zaznacza, że jest to usprawiedliwione obecnymi, wielkimi wahaniami kursów na giełdzie. Również podatek od nowych emisji akcji podwyższony z 3 na 4 pro mille.

Ustawę przyjęto bez zmiany.

Senator Adelman referował sprawę rozciągnięcia na województwo śląskie i kresy wschodnie ustawy o urządzeniu loterii i założeniu polskiej państwowej loterii klasowej.

Ustawę przyjęto bez zmian.

Przystąpiono do ustawy o uposażeniu sędziów i prokuratorów. W imieniu komisji referował senator Buzek. Według niniejszej ustawy sędzia powiatowy, żonaty i posiadający jedno dziecko, będzie pobierał z wyjątkiem Warszawy i Kresów, 1160 punktów przeciętnie, okręgowy zaś sędzia 1410, apelacyjny 1710, prezes S. du Najwyższego 2010 S.H. kupna tych jednostek wynosiła 15 listopada: 10 punktów równało się około 3 frankom. Porównując z uposażeniem sędziów w Austrii, referent przytacza, że sędzia powiatowy w Austrii pobierał miesięcznie około 390 franków, zaś u nas według tej ustawy 349, różnica więc nie jest wielka. Wzrasta natomiast przy sędziach wyższych kategorii.

Senator Ringel w imieniu komisji prawnej zgłosił następującą rezolucję: Senat wzywa rząd do wniesienia przed 1 kwietnia 1924 r. noweli do ustawy o uposażeniu sędziów i prokuratorów dotyczącej do polepszenia uposażenia grupy A i B zwiastującej sędziów pokoju, powiatowych i śledczych.

Przystąpiono do głosowania w wyniku którego cała ustawa przyjęta została wraz z rezolucją komisji prawnej.

Następne posiedzenie o godz. 11-iej rano.

Na porządku dziennym ustawa o waloryzacji.

Nowy statut ministerstwa kolei.

Uchwała rady ministrów z dn. 4-go października 1923 roku zatwierdziła nowy statut organizacyjny ministerstwa kolei żelaznych. Statut ten obecnie został ostatecznie wprowadzony w życie.

Na podstawie statutu powyższego ustalono stanowiska naczelników wydziałów, jakie mają istnieć w ministerstwie kolei żelaznych, oraz zatwierdzono stały przydział urzędników do poszczególnych wydziałów ściśle w ramach nowego statutu osobowego, przyszedł również dokonana redukcja została wzięta pod uwagę.

Nowy statut organizacyjny zmniejsza w szczególności liczbę 31 wydziałów do liczby 24 wydziałów w departamentach. Oprócz powyższych wydziałów istnieje wydział prezydencki, podległy bezpośrednio ministrowi.

W Bielsku rzucono bomby.

2 trupy i kilkudziesięciu rannych.

Sledztwo w tej tajemniczej sprawie w pełnym toku.

Bielsko, 5 grudnia (tel. wł. Kurjera Łódzkiego). — Onegdaj między godziną 4 a 5 po południu zwołano posiedzenie wyborców niemieckich, na które przybyli poseł Fendts i Pisch. W czasie posiedzenia rzucono przez okno dwie bomby; dwie osoby zabite, 44 ranna, w tym 6 osób ciężko. Na sali powstał popłoch, zgromadzeni rzucili się do ucieczki. Całe urządzenie sali zostało zniszczone.

„Kattowitzer Zeitung“ twierdzi, jakoby bombę rzucił b. powstaniec górnośląski, którzy w tym czasie dokonali na padu na posła niemieckiego Reitzensteina. Do agitacji na tle zamachu posługują się nadto Niemcy agitacja narodowo-demokratyczna w Bielsku, gdzie odbyło się niedawno posiedzenie t. zw. „Komitetu Obywatelskiego Polskiego“, na którym wzywać miano do wydalenia studentów niemieckich ze szkoły przemysłowej w Bielsku i do zamalowywania sztyłów niemieckich w mieście.

Szczegóły zamachu.

Cieszyn, 5 grudnia (PAT). Sprawa zamachu bombowego w Bielsku, jak wy-

kazuje dochodzenie wstępne, przedstawia się następująco:

Dnia 4 grudnia r. odbyło się w Bielsku w budynku tzw. strażniczym polityczne zebranie, na którym przemawiali posłowie prof. Piesz dr. Tuka i dr. Pant. W chwili, gdy zaczął przemawiać dr. Pant, który omawiał sprawę szkolną w ks. cieszyńskim, rozległ się dźwięk rozbitych szyb, poczem nastąpił wybuch bomby czy też granatu. Wskutek zamieszania zebrani zaczęli opuszczać salę, przyczem pozostawiono wiele osób.

Sześć osób zostało ciężko, a 88 lżej rannych. Urządzenie sali zostało niemal doszczętnie zniszczone. Między ciężko rannymi znajduje się redaktor „Kattowitzer Zeitung“ Pechstein. Rannych opatrzyło na miejscu towarzystwo ratunkowe. Sprawy zamachu nie są dotychczas znane. Natychmiast po zamachu aresztowano 6 osób, z których jedna z powodu braku dowodów winy wypuszczono na wolność. Bielskie władze bezpieczeństwa prowadzą nader energiczne i wszechstronne śledztwo.

Wniosek nagły w Sejmie śląskim.

Katowice, 5 grudnia (PAT).

Poseł Pachs uzasadniał wniosek nagły klubu niemieckiego w sprawie wykroczenia uczniów szkoły przemysłowej w Bielsku. W imieniu rządu radca Reiner oświadczył, że przeprowadzone śledztwo stwierdziło, iż uczniowie tej szkoły nie rozbili wiecej i nie brali udziału w zamachu.

Przystąpiono m. in. do wniosku nagłego klubu niemieckiego w sprawie zamachu bombowego w Bielsku. Izba jednogłośnie uchwaliła nagłość, dając w ten sposób dowód, że potępia zamach.

Następnie w imieniu rządu wojewoda dr. Kątski oświadczył, że dotychczasowe relacje policji w Bielsku wykazują, że w sprawie zebrania były poczynione przygotowania w różnych kierunkach. Czy przygotowania te były dostatecznie wykate dalsze dochodzenie, które jest wdrożone. Po zbadaniu winnych, okaże się czy władze spełniły dokładnie swój obowiązek.

Przesilenie parlamentarne w Niemczech mija

Rząd Marxa ma otrzymać pełnomocnictwa. W Reichstagu będzie i „mały Reichstag“.

Berlin, 5 grudnia (AW). Celem umożliwienia przyjęcia ustawy o pełnomocnictwach dla Rządu Marxa i znalezienia poparcia dla tej ustawy w grupach opozycyjnych, nowy gabinet postanowił złożyć ustawę parlamentowi w tej formie, że uzupełniona będzie ona nowym paragrafem, który brzmi:

„Przed wydaniem rozporządzenia, opartego na ustawie o pełnomocnictwach rząd na posiedzeniu porozumie się z komisją, złożoną z 15 członków parlamentu“. Zarówno socjaliści, jak i nacjonalisci, od których zależać będzie 2/3 głosów, odbywali dziś narady co do stanowiska, jakie mają zająć wobec takiego uzupełnienia ustawy.

Clagle rozruchy i rabunki.

Berlin, 5 grudnia (AW). W Charlottenburgu przyszło ponownie do roz-

ruchów. Grupa demonstrantów rozbiła szereg szyb wystawowych i usiłowała dopuścić się rabunku składów żywnościowych. Demonstranci obrzucili policję kamieniami i zachowali tak groźną postawę, że dopiero wzmocnione oddziały reichswehry, przybyłe z pomocą, zdołały rozproszyć tłum i zapanować nad sytuacją.

Komuniści nie śpią.

Berlin, 5 grudnia (AW). Komuniści przygotowują na czwartek wielkie demonstracje na Lustgarten i Wittenbergenplatz.

Socjal-demokraci pójdą na kompromis.

Berlin, 5 grudnia (AW). Frakcja

socjalistyczna Reichstagu, po dłuższej dyskusji, odbytej w ciągu dnia dzisiejszego uchwaliła głosować za udzieleniem rządowi specjalnych pełnomocnictw z warunkiem, że utworzona zostanie specjalna komisja z członków parlamentu, której będzie rząd przedstawiał zarządzenia, jakie wydać zamierza, na mocy ustawy o pełnomocnictwach specjalnych.

Za przyjęciem tego wniosku na posiedzeniu frakcji socjalistycznej opowiedziało się 78 posłów. Przeciwko padło 53 głosy.

Wobec uchwały frakcji socjalistycznej, przyjęcie ustawy o pełnomocnictwach jest zapewnione.

Echa wypadków krakowskich.

Bandyci i włamywacze strzelali do wojska.

Kraków, 5 grudnia (PAT). W związku ze śledztwem w sprawie krakowskich rozruchów, aresztowano tu wczoraj 85 osób. Wszyscy aresztowani rekrutują się przeważnie ze sfery robotniczych: jest w tym 8 kolejarzy, kilku woźniców, kilku robotników z wojskowego garażu samochodowego, kilku stróżów, dwóch woźnych oraz jeden wieśniak z okolicy Miechowa. Stwierdzono dalej, że w krytycznym dniu brało udział w strzelaniu do wojska kilku znanych policji włamywaczy i bandy-

tów, ściganych przez władze sądowe, m. in. słynny Górecki, Góreckiego aresztowano onegdaj w Warszawie i przewieziono onegdaj do Krakowa. Prokuratorja wytoczyła również proces redaktorowi „Naprzodu“ z powodu artykułu, jaki ukaż się w tym piśmie nazajutrz po zbrodni. Prokuratorja skarży autora tego artykułu, względnie redaktora na oszczelnego „Naprzodu“ o zbrodnie zakłócenie spokoju publicznego z art. 67 oraz przestępstwa z art. 300 oraz 305 ustawy karnej.

Obligacje 8-procentowej Państwowej pożyczki złotej w roku 1922

Ministerstwo Skarbu zawiadomiło Izby Skarbowe, w celu wydania odpowiednich zarządzeń kasom, że obligacje 8 procentowej Państwowej Pożyczki Złotej z roku 1922, jako mające, w myśl art. 9 Ust. z dnia 26 września 1922 r., wszelkie prawa papierów, posiadających bezpieczeństwo pupilarne, winny być przyjmowane, jako wadła przy licytacjach, kaucje skoczowe i celne, kaucje przy zawieraniu kontraktów ze Skarbem Państwa oraz kaucje składane do

depozytów wszelkich instytucji rządowych.

Kurs, według którego kasy skarbowe mogą przyjmować wspomniane obligacje do depozytów, określa się narazie, aż do odwołania, na 75 procent ceny notowanej na giełdzie warszawskiej w dniu składania obligacji.

O ewentualnej zmianie kursu będą we właściwym czasie izby powiadomione.

Portugalsko-francuska wojna celna.

Rząd francuski podniósł opłaty celne na wina portugalskie. Portugalia odpowiedziała na to wypowiedzeniem konwencji literackiej i nałożeniem cła maksymalnego na wszystkie wyroby fran-

cuski, równocześnie nałożyła na francuskie okręty potrójne opłaty portowe. Jako represję na te utrudnienia zakazała Francja wogóle przywozu win portugalskich.

Dzień Polityczny.

W sprawie długów amerykańskich.

W dniu wczorajszym odbyła się w Mip. Spraw Zagr. konferencja międzyministerjalna w sprawie długów amerykańskich.

Marzenia ściętej głowy pruskiej.

Dowiadujemy się, że poseł niemiecki w Paryżu zażądał od konferencji ambasadorów, by przedstawiciele Niemiec byli wysłuchani przez nią w sprawie dostaw Prus Wschodnich do Włstr. Ostatnie posiedzenie Sejmu.

Informujemy nas, że ostatnie przedferjami świątecznymi posiedzenie Sejmu odbędzie się 15 lub 16 b. m.

SAMOUCZEK

Kto się chce nauczyć bez trudu Francuskiego, Angielskiego

ten kupnie lekcje

SWIFT and CLEAR

Zadać w księgarniach. Za nadesłaniem 150,000 Mkp. wysła Henryk Goldman, Warszawa, Chmielna 48 m. 23.

Kupię mniejszy obiekt fabryczny

będący w ruchu, dobrze prosperujący, w różnych gałęzi. Zgłoszenia pod: Włocławski Łódź, Żelazna 74

Zbliżenie włosko-hiszpańskie a Watykan.

Łódź, 5 grudnia.

Od czasu zajęcia państwa kościelnego przez króla sabaudzko-piemontskiego i przeniesienia stolicy nowoutworzonego zjednoczonego państwa włoskiego do Rzymu, władcy katolicy nie odwiedzali dawnej stolicy papieskiej na znak protestu przeciw pogwałceniu zwierzchnich praw papieża. Papież zamknął się dobrowolnie w Watykanie i nie uznał nowego stanu rzeczy, równocześnie zaś rzucił klątwę na dom królewski w obrębie dawnego państwa kościelnego, tak, że członkowie włoskiej rodziny królewskiej dla wypełnienia przepisów religijnych musieli się udawać do Florencji.

Trwało to bez zmian za Leona XIII, następnie za Piusa X, a dopiero Benedykt XV zapoczątkował inny kurs polityki watykańskiej i zniósł interdykt, rzucony w stosunku do domu królewskiego na dawne państwo kościelne. Kurs zapoczątkowany przez Benedykta XV znalazł gorliwego naśladowcę w Piusie XI, który natychmiast po dokonanym wyborze zadokumentował swoje ustępliwe stanowisko udzielając pierwszego błogosławieństwa z zewnętrznej loggji Watykanu, czego od czasu wyboru Piusa IX, żaden papież nie czynił. Komentarze, które się ukazały wówczas z tego powodu w prasie, były wprawdzie dementowane, ale dalszy rozwój wypadków zdaje się wskazywać, że obecny papież zdecydowany jest ostatecznie zrezygnować z prerogatyw Stolicy Apostolskiej do panowania nad Rzymem i terytorjum dawnego państwa kościelnego.

Od czasu upadku monarchji habsburskiej, pozostali na tronach poza domem sabaudzkim we Włoszech jeszcze tylko dwaj panujący katolicy, tj. król Belgów Albert i król hiszpański Alfons XIII. Król Belgów już dawniej otrzymał zezwolenie na odwiedzenie Kwirynafu, ale dopiero obecne odwiedziny Alfonsa XIII, są widomym znakiem rezygnacji papieża z polityki ostatnich pięćdziesięciu lat. Jest to także jeden z triumfów polityki Mussoliniego, którego bezwzględne opowiedzenie się przy kościele katolickim po swoim zamachu stanu i objęciu dyktatury, ułatwiło papieżowi przeprowadzenie w praktyce zamierzonej zmiany podstaw polityki watykańskiej.

Naturalnie upłynie jeszcze dość czasu, zanim papież zdecyduje się wyciągnąć konsekwencje z tej rezygnacji także co do własnej osoby i przemienić się z dobrowolnego więźnia Watykanu w wolnego suwerena. Nie trzeba bowiem zapominać, że właśnie to zamknięcie się papieża w murach niezdrowego Watykanu było jedną z przyczyn wzrostu autorytetu i powagi Stolicy Apostolskiej, jakiej nie posiadała w czasach nawet największego rozkwitu władzy świeckiej papieżstwa. Jeżeli jednak nawet ze względu na wpływ moralny, pozostać jeszcze nadal więźniem Watykanu, to w rzeczywistości z chwilą odwiedzin Kwirynafu i Watykanu przez króla hiszpańskiego kwestja rzymska przestała istnieć.

Odwiedziny króla Alfonsa miały jednak jeszcze inny cel, a mianowicie uzyskanie pomocy włoskiej w problemie Tangeru. Jak wiadomo armia hiszpańska poniosła podczas swoich usiłowań podbicia plemion w przyznanej sobie części Marokka zupełną klęskę pod Melilla, która była bezpośrednią przyczyną przewrotu politycznego w

kraju. Równocześnie Francja podjęła kroki, aby Tanger, bardzo ważny punkt strategiczny, leżący naprzeciw Gibraltaru, i zarządzany przez międzynarodową komisję, został oddany z powrotem sultanowi Marokka, który jak wiadomo stoi pod zupełnym wpływem Francji. Temu projektowi sprzeciwiała się Hiszpania, która żąda, aby Tanger został jej oddany, jako należący geograficznie do hiszpańskiej części Marokka. Hiszpańskie postulaty popiera Anglja, obawiająca się usadowienia się Francji naprzeciw Gibraltaru. Podobnie tarcia kolonialne istnieją także między Włochami, a Francją w sprawie Tunisu, gdzie liczni koloniści włoscy zostali zmuszeni do przyjęcia obywatelstwa francuskiego, chcąc uniknąć wysiedlenia. Włochy nie potrafiły wprawdzie dotąd dać sobie rady z Trypolisem, ale nie przestają mimo to

myśleć o Tunisie, jako o terytorjum, które ze względów geograficznych powinno należeć do Włoch, a nie do Francji. Tanger i Tunis więc sprwadziły mężów stanu obu krajów łańskich razem i można napewno przypuszczać, że wspólne narady skłoniły się tajnym traktatem, podobnym do tego, jaki Włochy i Hiszpanja zawarły w sprawie Tunisu w roku 1887.

Francuska supremacja na Morzu Śródziemnym układem tym zostanie poważnie zagrożona, jeżeli weźmiemy pod uwagę, że hiszpańskie Baleary i włoska Sardynja otaczają z dwóch stron francuskie wybrzeże. Wielce prawdopodobnym jest także, że cichym aranżerem tego nowego przymierza była Anglja, która niechętnym okiem patrzyła na wzrost francuskiej potęgi morskiej na Morzu Śródziemnym. (b).

SWITY POLITYCZNE.

Wieczysty traktat.

W ubiegłym tygodniu, na ostatnim posiedzeniu Sejmu jednogłośnie przyjęto ratyfikację umów pomiędzy Polską a Turcją oraz zaakceptowano i przyjęto traktat wieczystej przyjaźni z Turcją.

Fakt ten zasługuje na specjalne podkreślenie, albowiem wznowiając swe stosunki z Turcją, nawracając Polska swą politykę obcą do polityki przedrozbiorowej. Wyobraźnię współczesnych uderza wspomnienie o tem, że Turcja była jedynym państwem w Europie, które ani de jure ani de facto nie uznało rozbiorów Rzeczypospolitej. Byliśmy przez parę wieków w walkach z Turkami, od pokoju karłowickiego (1699) zylismy w dobrych stosunkach. Nad tem wszystkim wszakże góruje fakt, który warto mieć stale w pamięci, że Polska przedrozbiorowa była mocarstwem nie tylko zainteresowanym w sprawach wschodnich, lecz także mocarstwem prowadzącym na wschodzie bardzo czynną politykę. Od chwili, gdy Jagiellonowie zsiadli na tronie polskim, zwrócili oni się ku wschodowi bałkańskiemu.

Panowali Jagiellonowcy na Węgrzech i w Czechach, a wielki nasz polityk Zbigniew Oleśnicki rzucił plany daleko sięgające co do roli Polski na wschodzie.

Polska była wówczas siłą nawięwną i snuć mogła projekty rozwoju swej mocarstwowej potęgi, projekty arszta nasuwane Rzeczypospolitej przez jej geograficzne położenie i więzy łączące ją mimo wszystko, ze wschodem Europy. Polska była wówczas największą potęgą na wschodzie, mogła też myśleć o stanie się czynnikiem organizacyjnym tego wschodu. Nie tylko rycerze i żołnierze nasi walczyli na polach bitewnych, na całej przestrzeni od morza Bałtyckiego do morza Czarnego i Egejskiego, rozprzestrzeniały się tam wpływy kulturalne zachodu, którego reprezentantką była Polska, nawiązywały się stosunki handlowe.

Polska padła ratując swym upadkiem od rozbiorów Turcję, jak to wykazał wielki historyk francuski Soler w swej tak zasłużenie głoszonej „Sprawie wschodniej”, w której świetnie wyja-

śnił związek stały, nieprzemijający między polityką Polską, a polityką innych państw wschodnich Europy.

Z chwila, gdy Polska stała się nowo jako państwo nieodlagłe w Europie, tradycja dziełowa i położenie geograficzne narzucają znowu jej tradycyjną rolę na wschodzie. Wschód ten wprawdzie uległ w ciągu wieków XIX i XX znacznym przeobrażeniom. Turcja cofnęła się na Balkanie, powstały tam nowe państwa, mające własne dążenia i aspiracje narodowe. W wyniku wielkiej wojny rozpadły się Austro-Węgry na szereg państw samodzielnych. W związku z temi zmianami inne nowe stała przed państwem polskim zadania, odmienne też kształtowały się nasz stosunek do Turcji współczesnej.

Musi być wypracowany cały system naszej polityki wschodniej. Nie możemy się dziś wdawać w szczegóły, to wszakże jest niewątpliwe, że stosunki nasze z Turcją będą oparte na pokojowej współpracy, nie nasz bowiem nie takiego coby nas dzieliło lub wytwarzało między nami współzawodnictwo. Po ustaleniu stosunków politycznych między dwoma państwami przez „Traktat wieczystej przyjaźni” przychodzi teraz kolej na wyzyskanie umów handlowej i osiedleńczej celem nawiązania rzeczywistych stosunków handlowych i kulturalnych.

Budując zaś te stosunki na podstawie pokojowej, prowadzimy politykę zgodną z interesami i intencjami sojuszniczej naszej Francji. Od czasów Franciszka i polityka pokojowa w stosunku do Turcji należy do tych niewzruszonych dogmatów, na których opiera się polityka zagraniczna Francji. Starym holdowali zasadom politycznym ci dyplomaci francuscy, którzy kierowali polityką Francji w czasie ostatniej wojny turecko-greckiej i którzy doprowadzili do umów lozańskich.

Polityka polska zaś położyła fundamenty pod trwałe dzieło, doprowadzając do podpisania „Traktatu wieczystej przyjaźni”, nawiązującego wysiłki współczesnych do polityki przedków.

O eksport produkcji łódzkiej.

Horoskopy wywozu do Rosji.

Wobec kryzysu, jaki przechodzi przemysł łódzki sprawa nawiązania rokowań handlowych z Rosją staje się najbardziej aktualną i ważną.

Delegacja przemysłowców łódzkich bawiąca obecnie w Rosji stawia pomyślnie horoskopy na przyszłość i rokule duże nadzieje na nawiązanie stosunków handlowych z Rosją Sowiecką.

Oczywiście wstępnym musi być zawarty traktat handlowy polsko-rosyjski, omówione pewne gwarancje, sprawa opłat, a najważniejsza sprawa taryf celnych, gdyż dzisiejsze taryfy w dziedzinie byłyby dla naszego przemysłu zbyt uciążliwe.

obwołu Bielskiego, a z drugiej strony zupełna prawie wyniszczenie warsztatów produkcji Rosji Sowieckiej to możemy sobie zdać sprawę z roli jaką przyjdzie nam odegrać o ile granice rosyjskie dla wwozu naszych towarów będą otwarte.

Przed wojną najwięcej wywożonych było towarów wełnianych i bawełnianych, trzódzy szły w mniejszej ilości, a jednak w 1900 roku wywieziono do Rosji przedzwy wełnianej 252 tys. pudów, a przywieziono zaledwie 92 tp. — przypuszczalnie jest tu mowa o przedzwy czesankowej, ponieważ Królestwo posiadało parę takich przedzwy, a cesarstwo podobno tylko jedną.

Co się tyczy tkanin, to wobec tego że statystyka kolejowa nie odróżniała wyborów bawełnianych od wełnianych, cyfry wywozu bywały podawane łącznie w tysiącach pudów; w okresie 1900 — 1902 wywieziono do Rosji 4137 t. pudów, a w 1909 — 5088 t. pudów. W okresie 1900 — 1902 przywieziono z Rosji do Król. tkanin — 795 t. p., a w 1909 — 1911 — 1085 t. p.

Królestwo przed wojną zaopatrywało się zato w duże ilości surowców w Rosji. W okresie 1909 — 1912 roku wartość przywożonych do Królestwa surowców wynosiła rocznie średnio — Inu z Cesarstwa — 1,5 milionów rubli, konopi z Cesarstwa — 0,8 mil. rb., bawełny z Cesarstwa (z Kaukazu i Turkestanu) — 28,9 m. rb., z zagranicy 34,1 m. rb., wełny z Cesarstwa — 8,4 m. rb. z zagranicy — 38,7 m. rb. (H. Tenenbaum — znaczenie przemysłu włókienniczego w bilansie handlowym Kr. Pol. Warszawa 1913 r.)

Te niezmiernie ciekawe liczby wskazują, że znaczne ilości surowca otrzymywaliśmy z Rosji — obecnie stosunki tak się zmieniły, że na przywóz surowców możemy liczyć tylko na zagranicę, ale zato wywóz towarów będzie mógł być zwiększony.

Rosja była głównym zbytem towarów tańszych, rynki rosyjskie zalane były tanimi ubraniami z Polski.

Ubrania te wyrabiane były ze specjalnych materiałów, które powstały z odpadków wełnianych z domieszka bawełny — wełny rdzennej było w nich bardzo mało, to też były one bardzo nietrwałe. Duża ilość drobnych przedzwy zatrudniała się wyrobem takiej przedzwy jak najtańszej, z której następnie sprętały tak manipulowali, aby towar miał wygląd najlepszej tkaniny wełnianej.

Duże fabryki o renomowanych towarach również miały duże zamówienia do Rosji, czego najlepszym przykładem fabryka żyrdowska, która wysyłała do Cesarstwa do 70 proc. swej produkcji. A więc teraz pozostaje jedynie oczekiwanie na wynik rokowań przemysłowców w Rosji i na zawarcie traktatu handlowego z rządem sowieckim, a o kryzysie wówczas Łódź zapomni.

inż. S. M.

Nadeszły nowości

Sklep Bławatny

A. TEIZLAFF i SKA

Łódź, Piotrkowska 100

Telefon 541

Oczytajcie i rozpowszechniajcie „Kurjer Łódzki“.

EXPRESS HANDLOWY

„Kurjer Łódzki“.

Czwartek 6 Grudnia 1923 r.

„Kurjer Łódzki“.

Kronika ekonomiczna.

Polskie drzewo do Anglii.

ex) Jak się dowiadujemy koniunktury na angielskim rynku drzewnym nie przedstawiają się obecnie tak korzystnie jak ogólnie przypuszczano. „The Timber News“ na ten temat pisze: Pozwalamy sobie zwrócić powtórnie uwagę tych którzy kierują dowozem drzewiny z Polski i Rosji, aby wpłynęli na tamtejszych eksporterów w kierunku wstrzymania narazie transportu, gdyż zapasy znajdujące się obecnie na składach w dokach są więcej niż wystarczające dla pokrycia obecnego zapotrzebowania, a wyprzedzą ich zajmie jeszcze sporo czasu.

Obrót handlowy Polski z Niemcami.

ex) Według obliczeń Głównego Urzędu Statystycznego w ciągu pierwszych siedmiu miesięcy obrót handlowy Polski z Niemcami wynosił w lipcu b. r. 62,3 procent naszego ogólnego wywozu. Obrót zaś przywózowy wynosił 52 i pół procent.

Opłaty wywozowe.

ex) Na ostatnim posiedzeniu zmniejszonego kompletu Głównego Urzędu Wwozu i Wywozu uchwalono ustalić nową opłatę wywozową od grochu, fasoli i gryki. I tak od wagonu grochu 45 dol. amer., od wagonu fasoli — 40 dol. am., od gryki — 30 dol. Opłaty te będą pobierane w równej wartości w walucie markowej po kursie PKKP. w dniu dokonanej wpłaty.

Umowa węglowa na grudzień.

ex) W dniu 3 bm. została zawarta umowa w sprawie nowych warunków pracy na pierwszą połowę grudnia w przemyśle węglowym Górnego Śląska pomiędzy przemysłowcami a delegatami związków robotniczych. Robotnicy zgodzili się na dodatek 55 proc. do uposażeń listopadowych. Natomiast rokowania na G. Śląsku do dnia wczorajszego 3 bm. nie zostały zakończone. Przemysłowcy zaofiarowali 40 proc. Pertraktacje trwają w dalszym ciągu. Przypuszczalnie należy, że warunki pracy unormowane zostaną analogicznie do warunków na G. Śląsku.

Projekt zmiany ustawy o podatku węglowym.

ex) Stosownie do niemieckiej ustawy o podatku od węgla podatek ma być płacony z końcem każdego miesiąca następnego po wysycie węgla. Na skutek dewaluacji marki polskiej i niemieckiej strata skarbu państwa za jeden tylko miesiąc wyniosła około 200 miliardów mkp. oraz 730 miliardów mk. niem. Z tych powodów powstała konieczność zarządzenia opłaty podatku przez koleje, monopole i władze państwowe, które są największymi konsumentami węgla. Wnoszenie tych podatków zarządzone wprost do kas skarbowych a nie jak dotąd właścicielom kopalni. Należy zaznaczyć, że wydatek miesięczny na zakup węgla wynosił przeszło 1.500 miliardów mkp. zaś podatek od tego 400 miliardów mkp. Powyższa sprawa będzie w najbliższym czasie przedmiotem obrad Rady Ministrów, na wniosek ministra skarbu, który opracował w tej sprawie nowy projekt rozporządzenia.

Podatek od kart do gry.

ex) Na najbliższym posiedzeniu Rady Ministrów rozpatrywany będzie wniesiony przez ministra skarbu projekt rozporządzenia w sprawie podatku od kart do gry. Na podstawie tego projektu podatek wynosi 20.000 mk. od talii. Od kart przywożonych z zagranicy uiszczają się będzie podatek równocześnie z pobieraniem cla. W razie

uchylenia się od obowiązku tego podatku przewidziane są kary od pół miliona mk. aż do 500 milionów mk.

Rozpoczęcie eksportu nasion.

Obecnie rozpoczął się sezon wywozu nasion. Ze względu zaś na koniunkturę konkurencji wylania się konieczność rzucenia na rynek zagraniczne jaknajszybszej odpowiedniej ilości tego artykułu. Z związku z tym Min. Rolnictwa opracowało projekt umożliwienia wywozu z tytułu awansu projektowanego kontyngentu 25 wag. koniozyny, 50 wag. peluski, 50 wyki i 50 syradeli. Do podziału kontyngentu tytułem awansu powołano specjalną podkomisję, która ureguluje sprawę wywozu wyżej wymienionej ilości nasion.

Zatwierdzenie nowych emisji i statutu spółek akcyjnych.

ex) Opracowany swego czasu projekt w sprawie zatwierdzenia spółek akcyjnych i wydawania nowych emisji akcji faktoz w sprawie udzielania zezwoleń na rejestrowanie spółek akcyjnych skierowany w celu uzgodnienia do Min. Skarbu został już odpowiednio zaopiniowany. W projekcie tym wskazuje się, że przy wydawaniu akcji nowych emisji, dawnym akcjonariuszom służy prawo pierwokupu z terminem co najmniej 30-dniowym. Gdyby atoli akcjonariusze z prawa tego terminu nie skorzystali, odpowiednio spółka ma obowiązek ogłosić dodatkową subskrypcję na te akcje dla dawnych akcjonariuszy, lecz po podwójnej cenie emisyjnej, udestylując w tym wypadku najmniej 15 dniowego terminu dla wykonania prawa pierwokupu. Po upływie tych dwóch terminów spółka, wedle opracowanego projektu, miałaby prawo na własną rękę pozostałymi akcjami dysponować. Zasadniczo sprawa pozabawienia akcjonariuszy prawa pierwokupu mogłaby nastąpić w wyjątkowych wypadkach ze względu na dobro spółki, jednak bez szkody dla akcjonariuszy.

W sprawie aktu stanu cywilnego.

ex) Prezydium Rady Ministrów rozsiało do wszystkich ministrów projekt ustawy w przedmiocie ustanowienia opłat za czynności urzędników stanu cywilnego. Projekt ten wniesiony przez ministra spraw wewnętrznych będzie rozpatrywany na najbliższym posiedzeniu Rady Ministrów. W związku z tym należy zaznaczyć, że w sprawie sporządzenia aktu stanu cywilnego względnie metryk istnieją w byłym zarządzie rosyjskim i austriackim przepisy ustanowione z górną 100 lat temu. Wobec tego unormowanie tej kwestji ze względu na chaotyczny stosunek w tej dziedzinie, spowodowane w znacznej mierze dewaluacją, staje się kwestją bardzo aktualną. Zgodnie z projektem minister spraw wewnętrznych będzie w porozumieniu z innymi zainteresowanymi ministrami określać w drodze rozporządzeń, wysokość opłat za czynności urzędników stanu cywilnego.

Rozporządzenie niższej podatkowej na węgiel.

ex) W najbliższych dniach zostanie ogłoszone rozporządzenie ministrów skarbu oraz przemysłu i handlu, zmieniające normy podatku od węgla. Podatek ten wynosić będzie: dla Górnego Śląska 25 proc., dla Zagłębia Dąbrowskiego 22 proc., dla kopalni o słabszej produkcji 16 proc., dla kopalni odkrywkowych 12 proc. Oprócz tego węgiel eksportowany korzystać ma z dalszej niższej podatku w wysokości 5 proc., która to zniżka będzie zwracana kopalniom po przedstawieniu dowodów, iż węgiel został wywieziony. Zniżka podatku tłumaczy się tym, że w sąsiednich krajach podatki węglowe zostały bądź całkowicie zniesione, bądź znacznie zredukowane. Zniżka cen węgla nie jest jednakże spodziewana.

Ilość personelu kolejowego.

ex) Ilość pracowników etatowych na kolei żelaznej według preliminarza na rok 1924 wynosi 83.435. Ogólna ilość pracowników nieetatowych podzielona na dwie grupy, a mianowicie na stałych dziennych i niestałych wynosi dla pierwszej grupy 26.776 osób, dla drugiej 5.465. Wynagrodzenie dla stałych pracowników, płatnych dziennie obliczone jest analogicznie do uposażeń pracowników etatowych. Poza personelem zaliczonym na wydatki osobowe mieszczą się w wydatkach rzeczowych płace pracowników w ilości 107.529

osób, z czego etatowych jest 3.103, nieetatowych 69.207 i sezonowych 35.219.

Bezpośrednia komunikacja po między Polską a Rumunią.

Na najbliższym posiedzeniu Rady Ministrów będzie rozpatrywany wniosek ministrów spraw zagranicznych i kolei żel. w sprawie ratyfikacji układu dodatkowego do konwencji o bezpośredniej komunikacji kolejowej pomiędzy Polską a Rumunią. Sprawa ta jest wykonaniem powziętych uchwał na konferencji przewozowo-tranzytowej w Lwowie w maju 1922 r.

RYNEK WALUTOWY.

Giełda zurychska.

Zurych, 5 grudnia (PAT) — Notowania końcowe.

Holandja	218,00	Belgrad	6,50
Paryż	30,85	Wiedeń	0,0080 1/2
Budapeszt	0'0305	Londyn	2494
Bukareszt	295	Praga	16,80
N. Jork	573,75	Sofja	4,42
Medjolan	24,85	kor. aust.	0,0080 1/2

Pogłębia zurychska.

Zurych, 5 grudnia (AW) wczoraj. Nowy Jork 5,73 1/2 Londyn 25,00 1/2, Paryż 80,85, Wiedeń 00080 1/2, Praga 16,90 1/2

Giełda nowojorska.

Nowy Jork, 4 grudnia.

Kurs dzienny 4 i trzy czw. proc.

Paryż	5,31
Londyn	435,20
Londyn-60 dni	432,25
Berlin	25 centów (za bilion)
Amsterdam	37,88
Kopenhaga	17,87
Praga	2,93

Giełda londyńska.

Londyn, 4 grudnia.

Paryż	81,40
Holandja	114,5 i jedna czw.
Belgia	94,45
Szwajcaria	24 92 i pół
Nowy Jork	488,62
Hiszpanja	83,51 i pół
Włochy	100,62
Niemcy	15 i pół biliona
Wiedeń	306,500
Bruksela	840

Giełda paryska.

Paryż, 4 grudnia.

Szwajcaria	3,27
Ameryka	18,79
Włochy	81
Anglia	81,43
Belgia	86,2
Hiszpanja	243
Praga	54,90
Sztokholm	415,50
Holandja	702
Bukareszt	900
Wiedeń	26,50

Notowania bawełny.

Nowy Jork, 4 grudnia.

Dowóz do portów Atlantyku i Górnego 60.000.

Dowóz wewnątrz kraju	30.000
Wywóz do Anglii	4.000
Wywóz na kontynent	10.000
Łoco	36,65
na grudzień	35,10—36,20
na styczeń	35,65—35,53
na marzec	35,80
na maj	35,90—36,02
na lipiec	35,07—35,12
na sierpień	32,10
na wrzesień	29,85
na październik	28,55—28,70
na listopad	28,20

Liverpool, 4 grudnia.

na styczeń	20,43
na marzec	20,45
na maj	20,32
na lipiec	19,80

Brema, 4 grudnia.

Bawełna amerykańska. Cena za 1 kg. 38,44 centów ameryk.

Wczoraj wieczorem w Łodzi w prywatnych transakcjach obracano czekami na Nowy Jork po kursie 4.100.000.

Giełda warszawska.

Warszawa, 6-go grudnia — (A. W.) NOTOWANIA OFICJALNE.

Gotówka.

Dolar	3,550,000
Bony złote	555—550
Frank złoty	684,800

Czeki.

Belgia	164,800—164,000
Londyn	15,430,000
N. Jork	3,550,000
Paryż	191,100
Praga	102,000
Szwajcaria	619,000
Wiedeń	4997—5000
Włochy	153,800
Holandja	1,345,000

Tendencja nieco wyższa.

UWAGA: Dziel. jako w środę na giełdzie warszawskiej akcji nie notowano.

Wczoraj pogłębia warszawska.

Warszawa, 5 grudnia A.W. —

Tendencja utrzymana.

Nowy Jork	3,952
Cegielski	850
Chodorów	5,300
Starachowice	4,000
Rudzi	1,900
Cukier	5,500
Elektryczność	2,100
Węgiel	7,100
Suchedniów	3,400

Tendencja dla akcji także utrzymana.

Giełda berlińska.

Berlin, 5 grudnia (PAT)

Urzędowa. Notowano w milionach marek.

Holandja	1.596,000—1.604,000
Belgia	195,510—196,690
Anglia	15,154,500—15,245,500
Francja	225,485—226,565
Ameryka	4,189,500—4,210,500
Norwegja	628,825—631,575
Finlandja	103,740—104,260
Szwajcaria	734,160—737,840
Hiszpanja	546,680—549,370
Bulgaria	32,518—32,662
Jugoslawia	47,291—47,519

Giełda gdańska.

Gdańsk, 5 grudnia (PAT) Urzędowa. Notowania w guldenach gdańskich.

Warszawa	1,496—1,504
Marka polska	1,496—1,504 za milion
Dolar	583,54—586,46 za 100 dol.
New Jork	573,06—575,94
Holandja	217,75—218,85
Funt sterling	20,947,500—24,052,500 milionów mk. niem.
Kopenhaga	101,90—102,51 za 100 koron

Co dzień niesie.

Grudzień
6
Czwartek

Dziś: Mikołaja B. W.
jutro: Ambrozego B. W.
Wschód słońca o g. 5.27
Zachód o g. 4.26
Wschód ks. 5.44.
Zachód o g. 3.58
Długość dnia 9.29
Ubyło dnia 9.75.

Prawdopodobny przebieg pogody w Polsce.
Przeważnie pochmurno, mł. słońca lub drobne opady, temperatura w pobliżu 0°, słabe wiatry lokalne.
Czytelnia Towarzystwa Przyjaciół Francji ulica Piotrkowska 105, parter lewa. Oficyna otwarta codziennie, z wyjątkiem piątków, od g. 5-7-1/2 w.
„Miejska Biblioteka Publiczna“, ulica Andrzejka 14. Otwarta w dni powszednie. — Od g. 5-9 wiecz.
Towarzystwo „Wiedza“ ulica Piotrkowska nr. 105. — Czytelnia pism — Wejście 1000 marek. — od godz. 5 do 8 wiecz.

Dziś w Łodzi:
Cyrk Ciniselli Konstytucyjna 18. Dziś Program 6. Wielkie przedstawienie.
„Casino“ — „SZALONE KOBIETY“ dramat w 6 aktach.
„Odeon“ — „KROLOWA MOULIN ROUGE“
„Casino“ (Sala witrażowa) WYSTAWA OBRAZÓW Wincentego Brauner.
„Grand-Kino“ — „KUCHARECZKA“ dramat w 6 aktach.
„Luna“ — „ZA MURAMI KLASZTORU“ Warszawa tragicznym dziełem w 6 aktach.
„Nowości“ — „NA TROPIE“ 2-ty tydzień w cyklu „Indyjski szczyt“
Spółdzielnia Pracowników Państwowych — „WAWÓZ SMIERCI“ — w 6 wielkich aktach.
Teatr Miejski przy ul. Cegielińskiej Nr. 63. Początek o g. 8.15 wiecz. „DOM OSACZONY“ nastrojowy melodramat.
Teatr Popularny przy ul. Ogrodowej 18. Początek o godz. 8.15 wiecz. „NIESPODZIANKI ROZWODOWE“ Krotkowiec w 3 aktach.

—) Odznaczenie papieskie.
W dniu 2 b. m. podczas obchodu rocznicy Powstania Listopadowego, w 8 kl. gimn. żeńskim W. Macińskiej i Z. Pełkowskiej, J. Eks. Ks. Biskup Tymieniecki udekorował orderem Grzegorza Wielkiego dyrektora tegoż gimnazjum, zasłużonego działacza katolicko-narodowego p. Pawła Macińskiego.
Zaszczytnie odznaczonemu dyrektoriowi Macińskiemu, składali życzenia koleżdy, młodzież, a imieniem rodziców uczenie prezydent miasta Cynarski.

pap) Z komisji do walki z alkoholizmem. Na ostatnim posiedzeniu Komisji do walki z alkoholizmem na powiat łódzki, odbytem w Starostwie Łódzkim pod przewodnictwem Starosty p. A. Remiszewskiego w obecności członków: Przedstawiciela Min. Zdrowia Publ. lekarza, pow. dr. Stanisława Nowickiego, przedstaw. władz skarbowych p. Naczelnika akcyz i monopolów St. Gajdzińskiego, przedst. Sejmiku burmistrza miasta Zgierza p. J. Świerzeja i Km. P. P. na powiat Łódzki p. St. Roszkowskiego. Referat prowadził referent Starostwa Łódzkiego p. F. Kłosak.

Porządek dzienny obejmował 1) odczytanie protokołu posiedzenia wojew. komis. antialkohol. z dnia 20. 11. br. i 2) wydanie opinii w sprawach administracyjno-karnych dotyczących przekroczeń ustawy z dnia 23 kwietnia 1920 r. A pkt. 2) komisja jednomyślnie uchwaliła ukarać 68 mieszkańców Łodzi na łączną sumę 6 milionów 600 tysięcy marek i 6 miesięcy aresztu.

pap) Przeniesienie. Podprokurator przy Sądzie Okręgowym w Łodzi Tadeusz Jucawicz został rozp. Min. Sprawiedliwości przeniesiony na takie stanowisko do Biały Podlaskiej.

Z życia Samorządu m. Łodzi.

Imię i nazwisko z nominacją

W związku z podaniem przez „Express Wieczorny“ w dniu 4-go bm. informacja, jakoby p. prezydent Cynarski wydał okólnik, nakazujący usunięcie portretów marszałka Józefa Piłsudskiego z sal magistrackich, Oddział Prasowy Magistratu upoważniony jest do stwierdzenia, że wiadomość powyższa jest całkowicie niezgodna z prawdą, gdyż okólnik podobnej treści nie był ani też nie miał być wydany.

Równie fałszywa jest informacja „Expressu“, jakoby okólnik ten spotkał się z silnym oporem obydwóch wiceprezydentów, przyczem p. wiceprezydent Groszkowski potąpił w ostrych słowach stosowanie tego rodzaju demagogicznych metod w stosunku do osoby b. Naczelnika Państwa. Skoro — jak oznaczyliśmy wyżej — nie istniał samiar wydania okólnika, nie mogły mieć miejsca żadenkolwiek przez „Express“ fakty i okoliczności, rzekomo takiemu samiarowi towarzyszące.

Z Muzeum Miejskiego.

Zgodnie z uchwałą komisji muzealno-bibliotecznej i delegacji Wydziału Oświaty i Kultury, Magistrat zatwierdził z dn. 1-go bm. następujące opłaty wejściowe do Muzeum Miejskiego:
a) dla dorosłych mk. 10.000.
b) dla dzieci i młodzieży marek 10.000.
c) dla szkół od grupy mk. 20.000
d) dla dorosłych w grupach mk. 10.000 (od osoby).

Budowa teatru letniego w parku ks. Poniatowskiego.

Wobec tego, że park ks. Józefa Poniatowskiego przy swym okazałym wyglądzie i obszarze, pozbawiony jest pięknych budowli, które mogłyby stworzyć wspólnie z zadrzewianiem wdzięczną harmonię — delegacja Wydziału Gospodarczego na ostatnim posiedzeniu, przagnąc urzeczywistnić pierwotny plan założycieli parku, postanowiła ogłosić konkurs na budowę teatru letniego w parku im. Poniatowskiego.

Ochrona drzewostanu.

Ze względu na potrzebę ochrony drzewostanu, delegacja Wydziału Gospodarczego na posiedzeniu w dniu 1-grudnia r. b. postanowiła zabronić wycięcia jakiegokolwiek drzew i krzewów na plantacjach miejskich bez zezwolenia delegacji Wydziału. Jednocześnie uznano za niedopuszczalne wykonywanie wszelkiego rodzaju robót dekoracyjnych poza instytucjami miejskimi. W drodze wyjątku można uzzględnić w czasiekresie od 15 kwietnia do 20 października każdego roku uroczystości i imprezy inicjowane przez Magistrat.

Przepisy sanitarne.

Zgodnie z uchwałą delegacji Wydziału Zdrowotności Publicznej, Magistrat zaakceptował opracowane przez Wydział przepisy sanitarne dla pralni publicznych. Przepisy te ujęte w 10 artykułach dotyczących urządzania pomieszczeń oraz warunków higienicznych pralni, skierowane zostaną do Rady Miejskiej, celem zatwierdzenia.

Prócz powyższego Wydział Zdrowotności Publicznej zaprojektował szereg innych przepisów sanitarnych, mianowicie: 1) o urządzaniu lodowni; 2) o zakładach, wyrabiających wody gazowe, lemoniady i t. p.; 3) o sklepach, sprzedających napoje gazowe; 4) o cukierniach, kawiarniach, mleczarniach, herbaciarniach, restauracjach i sklepach z nabiałem; 5) o zakładach, wyrabiających cukry; 6) o sklepach z produktami spożywczymi; 7) o zakładach wyrabiających ocet. Dla szczegółowego rozpatrzenia i opracowania wymienionych przepisów Magistrat powołał komisję, złożoną z pp. wiceprez. Groszkowskiego oraz ławników Bednarezyka i Joela.

Konferencja oświatowa.

Na zainicjowaną przez Ministerstwo W. R. i O. P. konferencję w sprawie oświaty pozaszkolnej, która odbędzie się w Warszawie w dn. 7 bm., Magistrat wydelegował pp. ławników Fr. Kruczkowskiego i Z. Hajkowskiego.

Drocząc Prezydium Magistratu dotychczasowy kierownik Działu Sanitarnego Wydziału Zdrowotności Publicznej dr. Artur Starzyński, z dniem 15 listopada r. b. został mianowany Inspektorem sanitarnym m. Łodzi.

Place pracowników miejskich.

Na posiedzeniu w dniu 4 b. m. Magistrat postanowił podwyższyć place pracowników miejskich o 45,75 proc., zgodnie z orzeczeniem komisji statystycznej do badania wzrostu kosztów utrzymania za drugą połowę m. listopada. Celem ostatecznego uregulowania sprawy plac pracowników miejskich odbędzie się jutro w piątek w Prezydium Magistratu konferencja, z udziałem przedstawicieli wszystkich związków zawodowych.

Walka z dudem brzuszny.

Posiedzenie lekarzy sanitarnych odbyło w Wydziale Zdrowotności Publicznej dnia 4-go b. m. poświęcone było głównie sprawie walki z dudem brzuszny. Wobec tego, że niektórzy lekarze na jednej z konferencji — wyrażali opinie, iż w Łodzi istnieje t. zw. paratifuś a nie tyfus brzuszny, polecono miejskiej pracowni bakteriologicznej przeprowadzenie analizy krwi chorych zmarłych w szpitalach Anny Merli i na Radogoszczu. Niestety przeprowadzone badania wykazały, iż mamy do czynienia z dudem brzuszny, nie

zas t. zw. paratifuś, a wyhodowane próbki tyfusu brzuszny zostały wysłane do państwowego zakładu higieny w Warszawie, celem przygotowania odpowiednich ochronnych szczepień w postaci pastylek i pigulek.

Następnie omawiano sprawę chemicznego i bakteriologicznego badania wody studziennej. Uznano za konieczne prowadzenie w dalszym ciągu badań chemicznych wody ze studzien, zwłaszcza w domach zagrożonych. Co się zaś tyczy badań bakteriologicznych, tych systematycznie ze względów technicznych przeprowadzić się nie da. Badania bakteriologiczne studzien przeprowadzone będą tylko w domach zagrożonych.

Kształcenie terminatorów.

W związku z realizowaniem opracowanego przez Komisję Powszechnego Nauczania przymusowego kształcenia młodzieży odbyło się w tych dniach pierwsze posiedzenie komisji, poświęcone rozpatrywaniu spraw o nielojalności obywateli w kształceniu terminatorów. Wezwani byli na rozprawę rodzice, względnie opiekunowie oraz pracodawcy terminatorów. Z zadowoleniem podkreślić należy, że nie wykazano ani jednego wypadku zaniedbania ze strony pracodawców. Po szczegółowym zbadaniu każdej sprawy nałożono kary w postaci grzywny na Łobozza Atoffa, Młoczkową Józefę, Kurzawinę Michalinę, Adamczewskiego Ignacjana, Kasprzaka Błażeja, Stachurskiego Wojciecha, Gromską Urszulę i Pawlaka Józefa.

Drobnostka, która cieszy lecz drogo kosztuje.

Dwa lata więzienia za usiłowany rabunek 5 tysięcy marek.

pan) Sąd Okręgowy w Łodzi pod przewodnictwem wiceprezesa Sądu Okr. Witkowskiego, w asyst. sędziów Kicmana i Łodźlewskiego z prokuratorem M. Wilkocim jako oskarżycielem publicznym rozpoznawał sprawę Józefa Rózyckiego oskarżonego o usiłowanie dokonania rabunku.

Z aktu oskarżenia dowiadujemy się iż wieczorem o godzinie 12 dnia 13 sierpnia 1922 r. w chwili gdy lokator domu przy ulicy Kamiennej Nr 1 Salomon Perewowski zadzwonił na dozorę domu, posiadł do niego jakiś nieznany osobnik i błagał go zażądać, by dał stróżowi tysiąc marek. Gdy takowe już wewnątrz bramy dał, ów mezczyzna kazał dozorcę stać spokojnie, od Perewowskiego zaś zażądać pięć tysięcy marek dla siebie, błagał i groził naskarzeniem go. Dozorca pomimo zakazu wyszedł na ulicę i zaczął wołać policyj. W trakcie tego podszedł lokator tegoż domu Jakob Zandberg, za chwilę zaś, nadeszedł też posterunkowy służby śledczej z Komisariatu P. P. Kazimierz Józwiak.

Złotyśnię, gdy ujrzał posterunkowego wyskoczył z korytarza w bramie i trzymając rękę w tylny kieszeni wygatał mu uścisk, że ma przy sobie, broń, został jednak przytrzymany i sprowadzony do Komisariatu.

W Komisariacie ustalono, że nazywa się Józef Rózycki, stwierdzono też, że był w stanie lekko podchmielonym.

Oskarżony przestępstwa przez siebie przyznał się, że kazał dać klemus mezczyźnie, który dzwonił na dozorcę domu przy ulicy Kamiennej i tysiąc marek, co zaś było dalej, nie pamięta, gdyż był pijany.

Tysiąc marek odebrano od stróża domu i dotychczas do sprawy w charakterze dowodu rzeczowego.

Mowa prokuratora:

Z wielką dozą humoru i ironji przedstawił całą tę sprawę prokurator M. Wilcowski rozpoczynając swą przemowę od zaznaczenia, że w życiu ludzkim, każda drobnostka gra swoją rolę, zwłaszcza zaś w sądzie, gdzie dopiero urasta ona do znaczenia wielkich rzeczy, które powodują nieprzyjemne następstwa, śledztwo, rozprawę i w konsekwencji przykłą karę.

Tak się miała też rzecz z podszedłym. Nie mając pieniędzy a chcąc się zabawić postanowił dobiec w łatwy sposób do posiadania gotówki.

Ponieważ taki „osobnik“ domowy może okazać się niebezpiecznym postanowił podszedły uściskać go zmuszając Perewowskiego do wręczenia mu tysiąca marek, a dopiero w końcu pomyślał o sobie.

Po uwypukleniu pojedynczych momentów wniosk o wymierzenie oskarżonemu 2 lat dom poprawy.

Sąd po naradzie skazał Józefa Rózyckiego na dwa lata więzienia zastępczącego dom poprawy i pozbawienie praw stanu.

! NARESZCIE !

Spokój i cisza w biurach

! NARESZCIE !

Nowy model № 12

Nowy model № 12

„Cieny REMINGTON“

to najlepsza maszyna do pisania,
Pisze cicho i ma idealne uderzenie

Tow. Block-Brun Sp. Akc.
Magazyn, Hotel Bristol Łódź,
E. Telatycki
repr. ul. Piotrkowska 48.

Kupię
młyn papowy lub wodny
na walce amerykańskie o sprawnosci dwóch wagonów na dobę. Zgłoszenia pod „Pacetyk“ Łódź, Sienkiewicza 26.

Zycie robotnicze

Konferencja z przemysłowcami

Robotnicy należą podwyżkę otrzymają.

a) Jubileusz Towarzystwa Spiewaczego. W niedzielę dnia 9 b. m. Towarzystwo śpiewające „Chór Mariński” przy katedrze św. Stanisława Kostki obchodzić będzie piętnastolecie swego istnienia.

Uroczystość rozpocznie się koncertem, który odbędzie się w sobotę wieczorem w sali Handlowców Polskich przy ul. Piotrkowskiej 108. Program zaś niedzielny przewiduje: o godzinie 9 rano zbiórka członków w sali przy ul. Ksieźka lgn. Skorupki 11, o godz. 10 — pochód ze sztandarami do Katedry, msza św. i poświęcenie nowego ufundowanego sztandaru; o godz. 11 powrót do sali T. w. i uroczystość, poczem przyjęcie gości.

nap) Z uniwersytetu robotniczego. Zespół dramatyczny sceny robotniczej przy uniwersytecie robotniczym — oddział w Łodzi, odegra w niatek dnia 7 grudnia b. r. o godzinie 8-jej w Sali Stow. Handlowców Polskich Piotrkowska 108:

1) „Człowiek, który redagował gazetę rolniczą”, żart sceniczny w 2-ach aktach, przekład z noweli Marka Tweina, i

2) „Święto majowe”, dramat w jednym akcie M. Krygiera.

pap) Chęć służyć w wojsku, ale w Łodzi. W związku z przeprowadzeniem wcielaniem rocznika 1902 do szeregów Armji napływają bardzo liczne prośby do P. K. U. o przydzielenie mieszkalnych w Łodzi młodych obywateli do stacjonujących na miejscu oddziałów.

Tak to trudno jest rozłączyć się z ukochaną Łodzią i wygodnym ciepłym domowym.

Podania te są bez wyjątku nieważgliwane.

hip) O subsydjum dodatkowe dla teatru miejskiego. Na ostatnim posiedzeniu magistratu poruszona była sprawa udzielenia dyrekcji teatru miejskiego dodatkowego subsydjum na miesiąc grudzień w wysokości 50 procent dotychczasowego subsydjum.

Referat w tej sprawie wywołał dłuższą dyskusję, przyczem niektórzy członkowie magistratu byli przeciwni wnioskowi ze względu na frekwencje teatru, dzięki której nie powinno być deficytu przy dobrej administracji.

Wreszcie uchwalono narazie nie przychylić się do podania dyrekcji teatru, a wydziałowi podatkowemu polecono zająć się buchalterią teatru miejskiego i o rezultatach zawiadomić komisję teatralną, który następnie poweźmie decyzję w tej sprawie.

—) Dla Starców i Matek. Na ostatnim posiedzeniu Komitetu Domu Starców i Matek przy Chrześcijańskim Towarzystwie Dobroczynności postanowiono dorocznym zwyczajem urządzać dla pensjonarzy przytułku „Gwiazdka”, przeto Zarząd zwraca się do mieszkańców Łodzi z gorącą prośbą o łaskawe składanie darów świątecznych dla tych nieszczęśliwych starców, którym obecnie — wskutek szczupłości funduszów zarząd nie jest w możności z posiadanych środków wyprawić uczyty wigilijnej w tych rozmiarach w jakich urządzano ją obchodzoną była w czasach przedwojennych. A że czas jest krótki przypominamy z acnym oskarżeniem przyszłości: „Wiele ten dać, kto szybko daje”.

pap) Paszporty zagraniczne. Od dnia 1 grudnia r. u. obowiązują na mocy rozporządzenia p. Min. Spraw Wewnętrznych następujące opłaty paszportowe.

Paszport zagraniczny zwykły 1,500,000 mk., zezwolenie na ponowny wyjazd 500,000 mk., wiza wyjazdowa 500,000 mk., paszport wielokrotny 3 mil. mk., wielokrotna wiza dla cudzoziemców do Gdańska 4,500,000 mk., paszporty ulgowe 500,000 mk., ulgowe zezwolenia na ponowny wyjazd 200,000 mk., książeczki paszportowe 30 tys. mk.

pap) Nieszczęśliwy wypadek. Przy ul. Kilińskiego 57 w składzie Zelaza należącego do Szlamy Roziewicza układał robotnik rury żelazne na wysokość lednego piętra.

Jedna z rur upadając ugodziła w głowę przechodzącego Aronowicza Głoda raniąc go bardzo ciężko.

Wezwane pogotowie po udzieleniu pierwszej pomocy przewiozło rannego do szpitala Poznańskich.

hip) Onegdaj wieczór przedstawiciel przemysłowców p. Rumpel zawiadomił telefonicznie związki zawodowe, iż następnego dnia odbędzie się przed południem konferencja w sprawie podwyżki dla robotników.

Przedstawiciel związku „Praca” p. Kaszmirczak odpowiedział p. Rumpelowi, iż nie może zająć w tej sprawie stanowiska przed porozumieniem się z władzami związku.

Wezórąj wieczorem odbyło się posiedzenie zarządu związku „Praca” przyczem postanowiono, że ponieważ umowa z przemysłowcami obowiązuje do 31 grudnia r. b., związek w żadnych konferencjach w tej sprawie udziału brać

pap) Metalowcy ostrzegają przemysłowców. Związek pracowników metalowych przesłał Związkowi przemysłowców zawiadomienie z ostrzeżeniem, że jeżeli w tym tygodniu nie będzie im wypłacona w myśl poprzednich zapowiedzi przemysłowców podwyżka, — przystąpią natychmiast do najostrejszego strajku.

Zatarg w przemyśle spożywozym zażegnany. Na skutek rezolucji, uchwalonej na ostatnim zebraniu pracowników przemysłu spożywczego, przesłanej cechowi majstrów i podanej przez nas w prasie do wiadomości, — nadesłali majstrowie w dniu wczorajszym list do Inspektoratu Pracy jak rów-

nie będzie, gdyż są one bezprzedmiotowe.

W myśl tej uchwały na wczorajszej konferencji z przemysłowcami, przedstawicieli związków stojąc na stanowisku umowy lipcowej, domagali się bezwzględnie jej stosowania, przyczem zaznaczyli, że i tak płace robotników mimo podwyżek wciąż zmniejszają się, drożyzna szaleje, wobec czego zrezygnowanie z podwyżek wtrąciłoby robotników w nędzę.

W konkluzji przemysłowcy przyznali robotnikom 46 proc. podwyżki, nie i do Związku pracowników, z zawiadomieniem, iż cofają wysunięte ostatnie przez siebie żądania, zgadzając się na wszelkie podwyżki, wypływające z mocy zawartej i obowiązującej umowy.

Wskaźniki drożyzniane, ustalone według obliczeń Komisji Statystycznej zastosują w całej rozciągłości.

Biorąc pod uwagę ostatni wskaźnik piekarszy wynoszący dla pracowników kategorii I tygodniowo 18 milionów 638 tysięcy, dla kat. II 16 milionów 352 tysiące dla kat. III 14 milionów 16 tysięcy mk.

Zarobki młynarzy wynoszą kat. I. 11 milionów 913,900 mk. a kat. II. 9,937 340 mk. (pap)

Epilog niezwykłej kradzieży dolarowej.

hip) Po 15-0 letniej tutejsze za oceanem wrócił do kraju emigrant Szafraniec i przywiózł ze sobą uciulane 11 tys. dolarów z zamiarem nabycia w kraju za pieniądze te majątku, aby zabezpieczyć sobie starość.

Na dworcu do rodziny Szafranców zbliżył się wielki Goliński i całą noc spędzono na wzajemnych zwierzeniach i ciekawych opowiadaniach. W międzyczasie dowiedział się od naiwnego Szafrancja Goliński o posiadanych skarbie i jego kryjówek.

Rano tonie Szafrancja zachciało się jeść, więc mał poszedł do miasta, lecz zabral z sobą Golińskiego, aby nie zbłądził w wielkim mieście i obaj skierowali się w stronę parku Poniatowskiego.

Przed wejściem do parku, do Golińskiego podszło 3-oh młodych ludzi zapytując, czy nie znalazł portmonetki z dolarami. W odpowiedzi Goliński oświadczył, że dolarów nie posiada i o ile nieznajomi mu nie wierzą, mogą go zrewidować.

Oczywiście ówi legomoście poddał Golińskiego dokładnej dowiadli, a następnie zrewidowali Szafrancja i wkrótce cała trójka ułotniła się. Gdy emigrant następnie w sklepie chciał zapłacić za

chleb, znalazł w portmonetce, zamiast dolarów, kawał pasieru.

W Urzędzie Śledczym, dokąd Szafrancie zgłosił się, poznat w albumie przestępców wszystkich 3-oh rewidentów i Golińskiego i wkrótce udało się policji schwytać Wojciechowskiego, Andrzejaka, Klina i Golińskiego i wszyscy stanęli przed sądem, który pod przewodnictwem wiceprezesa Witkowskiego, sprawę tę rozpatrywał, i trzeba zaznaczyć, że afera ta spowodowała nawet interwencję dyplomatyczną Stanów Zjednoczonych. Świadkowie, przeważnie funkcjonariusze urzędu śledczego, dobitnie wykazali winę podsądnych, a komisarz Mikka wyjaśnił sądowi działania całej szajki, która od dłuższego czasu dokonywała podobnych oszustw i kradzieży, a ofiarą jej padli po większej części emigranci.

Charakterystycznym jest, że oskarżony Wojciechowski oświadał Szafrancowi 100 milionów mk., aby przeciwko niemu nie świadczył. Również i inni podsądni starali się podkupić funkcjonariuszów policji.

Po przemówieniu prokuratora i obrońców, sąd skazał Wojciechowskiego na 6 lat więzienia, Andrzejaka na 4 lata a Klina uniewinił.

Rady Miejskiej uchwalono w drugim czytaniu regulaminu.

Według brzmienia uchwalonego art. 12 regulaminu za nieprzybycie na posiedzenie Rady Miejskiej bez usprawiedliwienia płaci radny 30 do 250 tys. mk. a o ile posiedzenie odbywa się w drugim terminie, to kara wynosi 200 tys. do miliona mk.

Za przybycie na posiedzenie z opóźnieniem, albo za opuszczenie posiedzenia przed końcem bez usprawiedliwienia, kara wynosi od 50 do 100 tys. marek.

hip) Z katastrofy kolejowej między Widzewem a Łodzią. W osrocu r. u. na odcinku Łódź-Widzew miała miejsce katastrofa kolejowa, która osiągnęła za sobą rozbiście 24 wagonów kolejowych, oraz pociągnęła kilka ofiar w ludziach.

Przeprowadzone śledstwo wykazało, iż winowajcami katastrofy byli Adam Czerwiński i Marcin Nerka, którzy zasiadli na ławie oskarżonych sądu okręgowego.

Po przeprowadzeniu rozprawy, sąd orzekł, iż winnie oskarżeni ponoszą odpowiedzialność za usterkę i skazał Czerwińskiego na 4 lata ciężkiego więzienia, a Nerkę na jeden rok więzienia.

pan) Tajny ubój ciał. Od pewnego czasu policja miała podejrzenie na Szejne Anszingera (Białki Rynek 2) iż tenż w mieszkaniu swoim trzymał tajemnym uboim ciałat.

Na podejrzenie to wpłynęło obserwowanie częstych transportów ciałat.

W dniu wczorajszym policja udała się do mieszkania Anszingera i zastała tam kilkanaście sztuk przeznaczonych na żarcie ciałat.

Dawcipny Anszingler usiłował odsternkowych przekupić większą ilość mięsa.

Po spisaniu odpowiedniego protokołu skierowała policja sprawę do Prokuratorji, a mięso, jako mogące ulec zepsuciu ofiarowano na rzecz ochronki parafialnej.

— Kursy praktyczne metodyczne. Celem podniesienia stanu szkolnictwa powszechnego Ministerstwo W. R. i O. P. zezwoliło na przyjmowanie do szkolnictwa niekwalifikowanych nauczycieli szkół powszechnych, tylko w tym wypadku, jeśli mają świadectwo co najmniej z 6 klas szkoły średniej i przed objęciem posady ukończą 10-tygodniowe kursy praktyczne metodyczne. Kursy te same przez się nie dają żadnych uprawnień, tylko wprowadzają kandydatów w metodę pracy nauczycielskiej.

Na terenie Okręgu Szk. Warszawskiego kursy takie odbyły się w ostatnich czasach: w Ożestochowie, Jędrzejowie, Lublinie, Łowiczu, Plocku i Sosnowcu. Z wymienionych trwa jeszcze obecnie kurs w Łowiczu (będzie zakończony 1 stycznia).

Pozatem są organizowane podobne kursy w Okręgach Szkolnych: Białostockim, Łódzkim, Poleskim, i Poznańskim.

hip) Z muzeum miejskiego. Magistrat zatwierdził nowe opłaty wejściowe w muzeum miejskiem, które obecnie wynoszą 10 i 20 tys. mk.

pap) Usiłowanie samobójstwa. W dniu wczorajszym wypila w celu samobójczym Anna Sapińska większą dawkę esencji w bramie domu przy ul. Piotrkowskiej 227.

Lekarz pogotowia po przepłukaniu żołądka odwiózł niedozłą samobójczynię do szpitala Poznańskich.

Sapińska przybyła z Pabjanic celem poczynienia zakupów. Powód samobójstwa nieznany.

pap) Nradzieże. Nocy ubiegłej skradziono z mieszkania Kazimierza Bernarda (Rokicińska 35) bieliznę i ubranie wartości 400 milionów marek.

O kradzieży powyższą podejrzewa niejakiego Jana Guzewskiego mieszkającego w tym samym domu. Policja przeprowadza dochodzenie.

Nieznani sprawcy skradli z fabryki Henryka Wagnera (Kilińskiego 100) po wybiściu szyby 7 pasów rzemieennych, ogólnej wartości 800 milionów marek.

Do sprzedania WILLA

komfortowa w Gdyni z widokiem na morze w bliskości dworca, z ogrodem owocowym, masywna do zamieszkania w zimie, kanalizacja, wodociąg, inst. elektryczna, 8 pokoi, kuchnia, pralnia, piwnice.

Oferty do bud. Ad. Martensa w Gdyni.

700 T O N N

węgla grubego, kostki I, orzecha I sprzedam każdego miesiąca z kopalni głębokich.

T. Litowski

Dąbrowska-Górnicza ul. 3 maja 31.

Utrzymuj czystość podwójną! Tytus w mieście

Zagadkowi dobroczyńcy marki polskiej.

Odczego płacono po 70.000 mkp. za 1-o markowe banknoty?

Przez szereg dni ubiegłych kursowały uporczywie wieści, że jacyś osobnicy wykupują po 70.000 mk. 1-o markowe banknoty, wycofane z obiegu skutkiem dewaluacji. Wiele osób spieniężyło nawet w ten sposób dość pokazną ilość tych papierów, przedmiotem jednak ogólnych debat było, na co i komu zdać się owe banknoty mogą. Mówiono między innymi, że Rząd polski potrzebuje ich celem ponownego puszczenia w obieg z nadrukiem „1 milion mkp.“ Pogłoska ta jednak była bezpodstawa chociażby z tego powodu, że koszt wykonania jednego nowego banknotu jest o wiele mniejszy od kwoty 70.000 mkp. Natomiast prawdopodobne jest, że chodzi tu o noty Kriessa, z czasów okupacji b. Kongresówki przez Niemców i rządów Beselera. O ile — jak mówią — istnieją one w wartości równą walucie złotej (w przeciwieństwie do obecnej milijardowej makulatury niem.) w takim razie banknotów tych Niemcy potrzebowaliby do spłaty długów państwowych,

w myśl postanowienia, bowiem komisji reparacyjnej długi płacone mają być w złocie. Banknoty Kriessa poszukiwane były podobno w ostatnich czasach po całej Polsce przez agentów niemieckich. Nasi spekulanci natomiast padli ofiarą pomyłki i stracili duże sumy na zakupie 1-o markówek polskich. Pewna fabryka zapalek w Krakowie sprzedała 12 wagonów zapalek, przyniem za każde pudełko kasala sobie płać po 1 banknotcie 1-o markowym (t). Dziś gdy omyłka wyszła na jaw i okazało się, że papiery te nie mają żadnej wartości, firma ponosi straty miliardowe, a stos 1-o markówek spoczywa w osobnym magazynie, jako bezwartościowa sterta papierów. Mówią także, że agentów skupujących marki wysłała jakaś spółka filatelistów niemieckich, którzy teraz — na odmianną zamiast marek 1-stowych — zbierają zdewaluowane banknoty. O możliwości „pozbycia” się 1-o markówek w większej ilości oczywiście mówią niema.

osarem. Utworzenie nowego państwa miałyby nastąpić przy pierwszej sposobności. Do spisku należy kanclerz austriacki i cesarzowa Zytta, która niedawno była w Monachium. W wiedeńskich kołach politycz-

nych zapowiadają, że pogłoski te, o ile dotyczą kanclerza Sejpla, nie odpowiadają prawdzie. Co do innych osób i co do samego zamiaru, wiedeńskie koła polityczne milczą.

Przed wyborami w Anglii.

Czwartek zadecyduje o składzie parlamentu brytyjskiego.

London, 5 grudnia A.W. Wybory w całej Anglii rozpoczynają się dziś w czwartek o godz. 8 rano i trwać będą do godz. 8 wieczorem. W niektórych okręgach wyborczych otwarto listy wyborcze wcześniej, wcześniej również odbędą się w tych okręgach wybory, dla ułatwienia ludności pracującej składania głosów.

Restauracje i teatry światła otwarte będą do godziny 3 ej w nocy. W ten sposób publiczność będzie mogła

dowiedzieć się wyników prowizorycznych z obliczenia głosów. Wyniki ostateczne będą wiadome dopiero w piątek przed południem.

Na listach wyborczych zapisano ogółem 21813110 wyborców. Z tej liczby na samą Anglię wypada 18 milionów głosów, a reszta pozostaje na Szkocję i Ulster.

Kobiet, uprawnionych do głosowania, jest około 7889000.

Młody człowiek

inteligentny, z odpowiednim wykształceniem, praktyką biurową i znajomością

buchalterii

potrzebny natychmiast.

Oferty proszę składać w administracji „Kurjera Łódzkiego” pod „Zdolność”.

Teatr, muzyka i sztuka

Teatr Miejski w Łodzi

ul. Cegielniana 63.

Dziś t. i. w czwartek Teatr Miejski daje dla robotników komedię cieszącą się stałym powodzeniem p. t. „Jego mecenas” F. Molnara.

W piątek premiera „Kordian” (spisek konspiracyjny) Juliusza Słowackiego.

W sobotę o godz. 5 do poł. arcywesola kom. „Kochanek od serca” L. Vernera.

Teatr Popularny

ul. Ogródowa 18.

Czwartek i piątek „Niespodzianki rozwojowe” arcywesola komedia w 3 akt. Bissona, która stale bawi wypełniona po brzegi widowiskiem.

Komunikaty.

Hurtownia Spółdzielca „ROZWÓJ”

Radwańska № 1, dostarcza cukier Leśmierski wagonowo, na worki i w mniejszych ilościach. Dostawa natychmiastowa.

Pomocnik buchaltera chrześcijanin

z dobrą praktyką, mogący być jednocześnie kasjerem, potrzebny możliwie od zaraz do instytucji handlowej. Oferty wraz z curriculum vitae, odpisanymi świadectwami, referencjami i podaniem żądanego wynagrodzenia do Admin. „Kurjera Łódzkiego” sub „H.S.R.”

Wyjaśnienie.

W związku z informacjami ogłoszonymi w prasie o kradzieży bucików w sklepie moim przez prostytutkę, oświadczam, iż sąsiedzi to miało miejsce w czasie mojej nieobecności a w mieszkaniu mem zabawiali się znajomi bez mojej wiedzy.

Wobec powyższego, wiadomość jakoby był również wśród bawiących się jest nieprawdziwą, co stwierdzić mogą świadkowie.

Piotr Skowroński.

Ostatnie wiadomości.

Przemysł Łódzki przeciw państwu niemieckiemu

Paryż, 5 grudnia PAT. — Według doniesień prasy niemieckiej trybunał polsko niemiecki rozważał w ciągu 5-ciu posiedzeń sprawę wniesioną przez Towarzystwo Hirsberg i Wilczyński w Łodzi przeciwko państwu niemieckiemu. W imieniu firmy polskiej występował adw. paryski Le Monon, zważającą też niemiecką, według której traktat wersalski odnosi się tylko do obywateli państw sprzymierzonych, które istniały

przed wojną, oraz ponadto zaś, że niemiecka stwierdza, że szkody zostały wyrządzone na terytorium okupowanym, a nie na terytorium narodem, w istotnym tego słowa znaczeniu, Le Monon dowodził, że dla uzyskania praw do odszkodowania wystarczy, ażeby dobra uważane przez Niemcy za własność nieprzyjaciela, zostały w tym tylko charakterze zniszczone.

W nocie tej poseł pruski komunikuje swemu rządowi, że Bawaria pragnie oderwać się od Rzeszy i chce utworzyć łącznie z Wierttembergią, Badenją i Austrią jedno państwo pod berłem Wittelsbachów. Kardynał Faulhaber w imieniu von Kaira miał rokować w tej sprawie z premierem francuskim Poin-

Państwo bawarsko-austriackie?

Pod berłem Wittelsbachów. — Ex-cesarzowa Zytta współdziała.

Monachjum, 5 grudnia (tel. w. Kur. Łódz.) Według wiadomości nadeszłych z Monachjum, rozrzucono tam wczoraj pisma ulotne o treści następującej:

Przed kilku tygodniami otrzymało berlińskie ministerjum spraw zagranicznych od swego posła w Bawarii note,

Wyczyścimy chemicznie

Waszą garderobę, futra i skórki!

GWARANTUJĄC, iż wyglądać będą zupełnie, jak nowe!

parowa Chemiczna Pralnia i Farbiarnia KEILICH i GOLDA

FABRYKA, ul. Wólczańska 257.

FILJA, ul. Piotrkowska 147.

OBWIESZCZENIE.

Wydział Cywilny Sądu Okręgowego w Łodzi, zgodnie z decyzją z d. 16 listopada 1923 r. podaje do publicznej wiadomości, że na skutek podania Eli Nej postanowił: 1) sezwolić na zastosowanie środków zabezpieczających, przewidzianych w art. 1-5 Ustawy o utraconych tytułach na okaziciela, w stosunku do, złożonych na przechowanie w Rosyjskim Banku Przemysłowo-Handlowym, Oddziale Kijowskim, sześciu szt. listów zastawnych Łódzkiego Towarzystwa Kredytowego Miejskiego 7 serii z kuponami z d. 19. października 1915 r. z których dwa za N. N. 053663 i 053664 po rubli 500 normalnej wartości każdy, a cztery za N. N. 034162, 034164, 36876 i 87159 po rb. 1,000 nomin. wart. każdy; 2) wzbronić wszelkich wypłat z wyszczególnionych listów zastawnych i dokonywania z nimi jakichkolwiek tranzakcji; 3) wezwać wszystkich roszczeniowych do wymienionych wyżej listów zastawnych, ażeby w ciągu dwóch lat, licząc od daty pierwszego ogłoszenia, złożyli je w Sądzie Okręgowym w Łodzi przy ul. Pańskiej 116 do sprawy Z. 557/23, lub zgłoszili sprzeciw.

Oskar Kahler

Szlifiernia szkła i podlewnia luster

Łódź, Wólczańska 109.

SZYBOKIENNYCH

hurtowo i detalicznie po cenach fabrycznych poleca

S. FEINER, Łódź, Zygierska 28. w podwórzu.

Leoznica Chorób Zębów

Lekarz Dentysta H. PRUSS
145 Piotrkowska 145
za plombowanie, oraz wprawianie zębów
Opłata według taksy.

Z. Golc

Choroby skórne i weneryczne
godz. prz. od 11-12 i od 5-8 w.
Andrzeja 3. p.

Dr. med. P. BRAUN

Południowa 28
Specjalista chorób skórnych i wenerycznych i mozołowych.
Przyjmuje 8 i pół do 10 i pół 1-2 5-8
panie 4-5. W.U.Z.
nr. 28.10. X.1.21
11020-10

Panna z szuciem do dziecka

potrzebna zaraz
Oferty sub W. K.

Pracownia Wyjątkowego Obuwia damskiego, męskiego i dzieciennego

Leona Majewskiego
Przejazd 43.
poleca obuwie najnowszych fasonów
Uwaga: Pierwszeństwo wykonania, robota solidna, ceny bardzo przystępne.

Samochód ciężarowy

3 1/2 tonny okazynie do sprzedania. Wiadomość telefonicznie 18-40 od 9 do 3.

JAN CHMIEL ZAKŁAD

zegarmistrzowsko - jubilerski

w Łodzi, ul. Nawrot 4
poleca
na gwiazdke
zegary i zegarki oraz biżuterję najnowszych fasonów.

Kupię winde

elektryczną kompletną o nośności 300-1000 klg., 3-piętrową, osobową lub towarową, z silnikiem lub bez, wolną sieci elektrycznej obojętnej.
Oferty składać do Głównego Urzędu Probierczego, Warszawa, ul. Złota 22.

Dr. med. Młyn J. Jmich

Zawadzka Nr. 35
Choroby uszu nosa gardła
przyjmuje sboze krtani przyjmuj od 11-1 i od 4-6 w niedziele i święta od 10-1

BOTY

damskie i dziecięce.
Prunelowe Atlasowe pantofelki
wykwintnej roboty
Obuwie dziecięce robota gwarantowana
poleca „BOBO” Nawrot 7, firma w podwórzu.

Dr. J. Wainberg

Chor. weneryczne spec. serca i płuc. Przyjmuje od 1-2 i 6-8
Cegielniana 47.
Telefon 26 02.

Dr. Prybalski

Choroby skórne i weneryczne i mozołowe
Leczenie światłem (Lampa Kwarowa) i promieniami Rentgena od 9-1 4-5, od 3-5 dla pan
Zawadzka Nr 1
22 W. U. Z. 13. XII 2
tel. 25-38.

Dr. med. F. S. Jusztowicz

ul. Andrzeja 11
Choroby skórne i weneryczne
Godziny przyjęć od 9-11 i od 5-7 i pół wtecz.
Panie od 3-7.

Przetarg.

Kier. Rej. Inż. Sap, ogłasza przetarg na kapitalny remont 10 p. a. przy ul. Jerzego Nr 19 w Łodzi.

Słupy kosztorys za zwrotem kosztów sporządzenia go można otrzymać w Kierownictwie Rej. Inż. Sap, Łódź ul. Nowo-Targowa 18.

Plany do wglądu i bliższych wyjaśnień udzieli Kierownictwo w godzinach urzędowych.

Oferety sporządzone wix cen bieżących z napisem: "Przetarg na kapitalny remont 10 p. K. A. P." należy składać do Dziennika Podawczego Kierownictwa w zapieczętowanych laksem kopertach.

Przedsiębiorcy przysługują prawo przeprowadzenia rewizji cen na materiały od daty złożenia oferty do dnia otrzymania zaliczki.

Do pisma ofertowego winna być dołączona wypełniona oferta na załączonym ślepy kosztorys i ostateczna zgodnie z przepisami.

Do oferty należy dołączyć kwit PKKP. Komisji Gosp. Kierownictwa, jako dowód złożenia wadium w wys. kwoty 3 proc. od oferowanej sumy. Wadium w innej formie nie będzie uznane.

W razie utrzymania się firmy wadium uzupełnione do wysokości 6 proc. pozostanie jako kaucja.

Oferety z zastrzeżeniami i nie odpowiadające wyżej wymienionym warunkom będą bez rozpatrywania odrzucone.

Na ofercie winno być pisemne stwierdzenie firmy, że warunki ogólne zatwierdzone przez M. S. Wojsk., są znane i firmą takowym się poddaje.

Przetarg odbędzie się dnia 10 grudnia o godz. 11 rano w Kierownictwie Rej. Inż. Sap, Łódź.

Kierownik Rejonu Inż. Sap, Łódź
W. Filipowicz inż. major.

JEDWABIE

Nadeszły sezonowe nowości

Brokaty srebrne i złote, velours chifony, Georgetty, Georgettyny, Crepe de Chine, Crepe Marocaine, Charmense, Kotik na piaszczce, Velvety i aksamity na suknie oraz inne nowości karnawałowe

— — — poleca — — —

Frydberg Koc i S-ka

Spółka z ogr. odpow.
Piotrkowska 90. — — — Telefon 8-36.

KINO

Spółdzielni Pracowników
Państwowych
Sienkiewicza 40.

Dziś i dni następnym
Pocz. o g. 5.30. w soboty i święta o 3.
Ostatni seans o 9-ej wiecz.

UWAGA: Dla Członków Kooperatywy ceny miejsc niższe.

Arcydzieło Filmowe

Wąwóz Śmierci

w 6-ciu wielkich aktach.

W rolach głównych: **Lya de Poffi i Luciano Albertini.**

Na gwiazdkę! Na gwiazdkę!

Crépe de chine

na sezon karnawałowy już otrzymaliśmy

Stale posiadamy na składzie i polecamy naszym Sz. odbiorcom

tricotinę wzorzystą i gładką we wszystkich kolorach, watołinę, zamsze, sukna tomaszowskie, gabardyny, rypsy, flanele i in. po cenach konkurencyjnych.

Dobre źródło zakupów dla kolekcji rolniczych, kooperatywy i kupców

Ceny fabryczne oraz kredyt.

„POLHANDEL“

Łódź, Andrzeja 1 sklep biawatny — detal Przejazd 4 — hurt.

Na gwiazdkę! Na gwiazdkę!

Karol Koischwitz

Łódź, ul. Montuski Nr 2. Telefon Nr 24-72.

poleca

Fortepiany, Pianina i Fisharmonje

następujących pierwszorzędnych firmi

BECHSTEIN
ESTEY
FEURICH
GROTRIAN STEINWEG
IBACH
KASTNER (Autopiano)
ZEITNER & WINKELMANN i t. d.

Etażerki do nut. Taborety. Szklane podstawki.
Strojenie, reperacje, transportowanie.

Istnieje od r. 1892.

BRYLANTY

srebro, zegarki, perle, diamenty, futra, stare zęby kupuje, płacę najwyższe ceny

N. Warszawski

Piotrkowska 9 w podwórzu, lewa oficyna 2 piętro.

KALOSZE

Fox-trotty
Koskie, Damskie i Dziecinne

BOTY Filcowe

Pantofle luksusowe

Łódź Ogrodowa 2
Sprzedaż hurtowa i detaliczna.

Ogłoszenie.

W sobotę dn. 22-go grudnia 1923 r. o godz. 7-ej wieczorem w sali Zw. Zaw. ul. Główna 1. 31 odbędzie się

Nadzwyczajne Zebranie Pełnomocników

Spół. Stow. Spożycwców „WYZWOLENIE“

z następującym porządkiem obrad:

- 1) Sprawozdanie z Kongresu Spółdzielni Rzeczpospolitej Polskiej.
- 2) Zaciągnięcie pożyczki Rządowej w wysokości 1 mil. jarda mk. (statutu §§ 16 i 22 punkt 3).

UWAGA. Zapowiedziane na dz. 8 grudnia b. r. Nadzwyczajne Zebranie Pełnomocników nie odbędzie się.

Proszek „Backin“

Dr. A. Oetkera do pieczenia ciastek i różnego rodzaju pieczywa.

Proszek do omeletów

Dr. A. Oetkera do przygotowania przeróżnych a smacznych ciastek deserowych.

Cukier waniliowy

Dr. A. Oetkera jako przyprawa do pieczywa, sup, sosów, oraz wszelkich mącznych, mlecznych i słodkich potraw.

W żadnym gospodarstwie domowym brakować nie powinien! Do nabycia we wszystkich sklepach kolonialnych oraz u przedstawiciela

Artura Zielenki, Łódź, ul. Piotrkowska Nr. 173

Dr. A. Oetker, Fabryka Wiktualii Oliva (Gdańsk).

Sp. Akc.

SWELAN

FABRYKA

przetwor. chemicznych
125 Pańska 125
Tel. 16-08

najwyższej jakości:

OLEINE
99%

Gliceryna żółta
88%

Mydło wlokiennicze
40%

Mydło domowe i do prania 66%

LECZNICA

17 Zgierska 17

przyjmuje chorych we wszelkich specjalnościach stale codziennie o godz. 9-ej rano do 6-ej wieczorem Elektryzacja, masaże, zastrzyki, szczyt pienia, leczenie sztucznym słońcem górskim. Pora do 300 tysięcy marek.

OGŁOSZENIA DROBNE.

Po 1.000 mk. za wyraz.
Dla poszukujących pracy
mk. 7.000 za wyraz. Najmniejsze ogłoszenie 100 000.

Dr. med.

H. LUBICZ

Cegielniana 43

Specjalista chorób skórnych, wenerycznych i moczopłciowych.

Leczenie sz. słońcem wyz. nowem.

Przyjmuje od 11-1 i 5-8 Dni pań oddzielnie poczekalnia.

Kupno i sprzedaż.

Choiński sprzedaje majątek Tworzyński stacja Kozłuski.

Mebła domowe do sprzedania Wodna 38 m. o. Lewandowski

Sprzedam psa wilkę czystej rasy Braterska 14. przy Kątej.

Dr.

Z. Rakowski

specjalista chorób uchu, nosa gardła i płuc. ul. Pomorska (Średnia) nr. 10

przyjmuje od 12-9 i od 5-7.

Posady i prace.

Poszukiwane.

Młody chładek kowal z 3 1/2 letnią praktyką, poszukuje pracy od zaraz. Łaskawe oferty składać do «Kurjera Łódzkiego» pod «Młody». 354-3

Młodzieniec z 4 klas wyżej z ładnym charakterem pisma obecnie słuchacz kursów handlowych poszukuje posady praktykanta biurowego. Łaskawe oferty pod «Słuchacz».

Główni lekarze medycyny zdołnych przyjmie stolarnię Napiórkońskiego 7 przy Górnym Rynku

Otrzymaliśmy wielki transport

AMERYKAŃSKIEGO

męskiego obuwia

Dobry towar! Niskie ceny!

F. Grędziński i S-ka

Piotrkowska 53, tel. 3-75.

Dr.

N. Roggenbergowa

choroby skórne i weneryczne (kobiety i dzieci)

przyjmuje o 1-2 i 3-6giej ul. Piotrkowska 182.

Różne

Mimo «Casino» w święteli w sobotę 12 interesująco obraz «Matka» w celu Samopomocy gimnazjum p. Sobieskiej. Bilety proste Za Samopomoc Sadkiewicz

Odstąpię szep 1000 z rządem w Konstancynowskiej wiadomości Magdalenka 5 F. Sompłiński 400-

Wspólnika (ozł) w obrz z powtórnym kapitałem udziałem w pracy poszukuje się do sklepu tabacznego wyrobioną klientelą w celu rozszerzenia interesu i wprowadzenia drugiego brzozy Wiadomości Radziwiłła 43-9